

บทสังเคราะห์
งานวิจัย บริการวิชาการ
และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ปีการศึกษา 2562

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทสังเคราะห์
งานวิจัย บริการวิชาการ
และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ปีการศึกษา 2562

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

บทนำ

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานวิจัย งานบริการวิชาการและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลการดำเนินงานดังกล่าว จึงได้จัดทำบทสังเคราะห์ให้อยู่ในรูปแบบที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจง่าย ได้รับองค์ความรู้ทราบบริบทโดยรวมของผลการดำเนินงาน ซึ่งสามารถนำไปต่อยอดองค์ความรู้และเกิดการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง

คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าบทสังเคราะห์งานวิจัย งานบริการวิชาการและโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริจะเป็นประโยชน์สำหรับอาจารย์ บุคลากร นักศึกษา และผู้ที่สนใจทั่วไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย สุภาวิฑิตพัฒนา)

คณบดีคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร

สารบัญ

	หน้า
บทสังเคราะห์งานวิจัย	
- การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง โดยการประยุกต์ใช้การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน	6
- การพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-Based Learning) เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ในรายวิชาโภชนศาสตร์มนุษย์	8
- Application of interactive teaching styles base on student's behavior and expectation in "Freshwater Fish Culture" Subject (FISH243)	9
- การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิบัติเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา AFE365 การออกแบบสามมิติขั้นพื้นฐาน	11
- ผลจากการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเกษตร	12
บทสังเคราะห์บริการวิชาการ	
- โครงการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนของวิสาหกิจชุมชนพันธกิจน้ำพริกแม่มาנית อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก	14
- โครงการการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตเป็นอาหารสัตว์และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก	18
- โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่ไข่เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของเกษตรกรในตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก	21
- โครงการการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์นมมะพร้าวของวิสาหกิจชุมชนบ้านสวนอาจารย์	24
- การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนแปรรูปน้ำมัลเบอร์รี่ อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย	28
- โครงการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์มะขามป้อม GAP อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก	32
- โครงการการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ไก่ดำตุนสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชนไก่ดำสมุนไพรบ้านเชิงหวาย	36
- การส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดปลอดภัยเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก	39
- การถ่ายทอดเทคโนโลยีและพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย (กิจกรรม : การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปซาลาเปาและกวยช่าย)	42
- การถ่ายทอดเทคโนโลยีและพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย (กิจกรรม : การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มรายได้)	47

สารบัญ

	หน้า
- การอบรมเชิงปฏิบัติการการสนับสนุนการเพาะเลี้ยงกบนา (ฮับซ่า กบน้อยไม่ด้อยค่า) ต.ดินทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก	50
- พัฒนานักศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากร ชีวภาพ ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก	54
 บทสังเคราะห์งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	
- การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนว โครงการ อพ.สธ	59
- โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้นแบบตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ในตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก	66
- นิทรรศการ “ทรัพยากรไทย:ชาวบ้านไทยใช้ประโยชน์”(อพ.สธ.-มรพส)	70

บทสังเคราะห์งานวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางโดยการประยุกต์ใช้การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based learning)

นักวิจัย : อ.ดร.ธนพล กิจพจน์

โครงการวิจัย : การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางโดยการประยุกต์ใช้การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based learning)

แหล่งทุนวิจัย : คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

E-mail นักวิจัย : home393@hotmail.com

การพัฒนาศักยภาพของคนถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มุ่งสู่ความก้าวหน้าทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี โดยมีทิศทางการพัฒนาตามการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based learning, CBL) เป็นกลยุทธ์การสอนที่มีประสิทธิภาพที่จะนำพาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มีการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระในบทเรียนให้สัมพันธ์กับชุมชน ผ่านการบูรณาการสาระความรู้ในหลายศาสตร์กับประเด็นปัญหาในโลกที่เป็นจริง และเป็นเรื่องใกล้ตัวในชุมชนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน เน้นทักษะการคิด การแก้ปัญหา เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง มีการประเมินผลตามสภาพจริงโดยการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป้าหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น สามารถพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมต่อการทำงานหลังจากที่สำเร็จการศึกษา มีความพร้อมต่อการทำงานในสถานประกอบการหรือทำงานในชุมชนท้องถิ่นของตนเอง สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สนองต่อความต้องการของท้องถิ่นและพฤติกรรมของผู้บริโภคในปัจจุบัน จึงทำให้เกิดการศึกษาถึงการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในรายวิชาการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางโดยการประยุกต์ใช้การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (CBL) โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถของผู้เรียนให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สามารถสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างแท้จริงโดยอาศัยการเข้าไปศึกษาข้อมูลพื้นฐานจากชุมชนเป้าหมายซึ่งในการศึกษานี้คือส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและแปรรูปสมุนไพรโรงพยาบาลบางกระพุ่ม อำเภอบางกระพุ่ม จังหวัดพิษณุโลก กับรายวิชาการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง จากการดำเนินงานศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยการประยุกต์ใช้การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (CBL) มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (4.03 ± 0.50 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่มีการเรียนการสอนแบบปกติ (3.47 ± 0.32 คะแนน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($P < 0.05$) และจากการผลการประเมินผลิตภัณฑ์ที่นักศึกษาแต่ละกลุ่มพัฒนาขึ้นและถูกนำไปประเมินความชอบจากผู้บริโภคเป้าหมาย 20 คน โดยใช้แบบทดสอบ 9-point hedonic scaling test พบว่า ผลิตภัณฑ์เจลนวดสมุนไพรที่มีส่วนประกอบของ ชিং เถาวัลย์เปรียง และกระชายดำ และผลิตภัณฑ์โลชั่นบำรุงผิวที่มีส่วนประกอบของ สารสกัดรังไหม สารสกัดวานหางจระเข้ ที่พัฒนาโดยนักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยการประยุกต์ใช้การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (CBL) มีค่าคะแนนความชอบ (7.5 ± 0.5 และ 7.7 ± 0.5 คะแนน ตามลำดับ) ที่สูงกว่าผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สบู่เหลวล้างมือและผลิตภัณฑ์เจลบำรุงมือที่พัฒนาโดยนักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยแบบปกติ (7.0 ± 0.2 และ 7.1 ± 0.4 คะแนน ตามลำดับ) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ($P < 0.05$) ซึ่งการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนโดยการประยุกต์ใช้การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (CBL) ช่วยทำให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนที่ดีขึ้น สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคมากขึ้น และข้อมูลจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนในรูปแบบอื่น ๆ ต่อไปได้ในอนาคต

ภาพผลิตภัณฑ์ (จากซ้ายไปขวา) 1.ผลิตภัณฑ์ผลิตภัณฑ์สบู่มือล้างมือ 2.ผลิตภัณฑ์เจลบำรุงมือ 3. ผลิตภัณฑ์เจลนวดสมุนไพรที่มีส่วนผสมของ ขิง เถาวัลย์เปรียง และกระชายดำ 4. ผลิตภัณฑ์โลชั่นบำรุงผิวที่มีส่วนผสมของ สารสกัดรังไหม สารสกัดว่านหางจระเข้

การพัฒนาการเรียนการสอนด้วยการเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-Based Learning) เพื่อพัฒนา
ผลการเรียนรู้ในรายวิชาโภชนศาสตร์มนุษย์

นักวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงพรรณ สังข์ทรัพย์

โครงการวิจัย : โครงการพัฒนาการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

แหล่งทุนวิจัย : คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

E-mail นักวิจัย : sungkasub@yahoo.com

การเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-based learning) เป็นรูปแบบหนึ่งของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active learning) เป็นการเรียนที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติเพื่อให้เกิดองค์ความรู้มากกว่าการปฏิบัติตนเป็นผู้รับ ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน สามารถนำทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต จึงได้นำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชา โภชนศาสตร์มนุษย์ (FST211) ซึ่งเป็นวิชาแกนกลุ่มวิชาบังคับ ในหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 โดยเนื้อหาวิชาเป็นการบรรยายเกี่ยวกับ อาหารและคุณค่าทางโภชนาการ เมตาบอลิซึม ปัญหาการขาดสารอาหาร โรคที่เกิดจากภาวะโภชนาการไม่สมดุล การเลือกอาหารที่เหมาะสมกับบุคคลวัยต่างๆ และสถานะต่างๆ ของร่างกาย การประเมินคุณค่าทางโภชนาการของอาหารและภาวะโภชนาการ ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องเชื่อมโยงองค์ความรู้กับสถานการณ์จริงของผู้บริโภคและสภาพการณ์ทางด้านตลาดอาหารที่ทันสมัย รวมทั้งเป็นพื้นฐานสำคัญในขององค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์การอาหารในระดับที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตามจากการเรียนการสอนที่ผ่านมาพบว่านักศึกษาประสบปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้ภาคทฤษฎีกับการเชื่อมโยงการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง ดังนั้นจึงมีแนวคิดกระตุ้นการเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active learning) แบบการเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-based learning) มาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวให้มีกระบวนการเรียนการสอนที่เข้าใจและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยได้ทำการศึกษากับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา โภชนศาสตร์มนุษย์ จำนวน 16 คน ผลการศึกษาพบว่า การใช้การเรียนรู้จากการสืบค้นส่งผลให้นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยจากการสอบประเมินผลในรายวิชาโภชนศาสตร์มนุษย์สูงกว่านักศึกษากลุ่มที่ไม่ได้ใช้การเรียนรู้จากการสืบค้นโดยใช้วิธีการเรียนบรรยายในชั้นเรียนเล็กน้อย คือ 6.94 ± 0.27 และ 6.75 ± 0.71 (คะแนนเต็ม 10) ตามลำดับ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาตามหลักสถิติเมื่อวิเคราะห์ด้วยวิธี t-test แล้วพบว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($P \leq 0.05$) เมื่อเทียบกับนักศึกษากลุ่มที่ไม่ได้ใช้การเรียนรู้จากการสืบค้น ทั้งนี้เนื่องจากมีนักศึกษาบางส่วนไม่อ่านหนังสือก่อนการสอบจึงทำให้ได้คะแนนที่ค่อนข้างต่ำไม่ว่าจะใช้วิธีการเรียนรู้จากการสืบค้นหรือไม่ก็ตาม แต่จากการประเมินของอาจารย์ผู้สอนพบว่า นักศึกษาที่ใช้วิธีการเรียนรู้จากการสืบค้นสามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้ได้ดีกว่ากลุ่มที่เรียนบรรยายตามปกติ จึงเสนอแนะให้มีการใช้รูปแบบการเรียนรู้จากการสืบค้นกับนักศึกษากลุ่มอื่นหรือรายวิชาอื่นเพื่อให้สามารถประเมินผลได้อย่างชัดเจน

Application of interactive teaching styles base on student's behavior and expectation
in "Freshwater Fish Culture" Subject (FISH243), Pibulsongkram Rajabhat University

นักวิจัย : อาจารย์ ดร. ต่วน เห่งยน จ็อก

โครงการวิจัย : Application of interactive teaching styles base on student's behavior and expectation in "Freshwater Fish Culture" Subject (FISH243), Pibulsongkram Rajabhat University

แหล่งทุนวิจัย : คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

E-mail นักวิจัย : nntuan245@gmail.com

วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด รหัสวิชา FISH243 เป็นรายวิชาในกลุ่มวิชาเลือกเสรี ของหลักสูตรสัตวศาสตร์ และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร ปัจจุบันผู้สอนดำเนินการสอนการจัดการเรียนสอน แก่นักศึกษาด้วยการบรรยาย ฝึกปฏิบัติ และการศึกษาด้วยตนเองเกี่ยวกับการเพาะเลี้ยงปลาน้ำจืด โดยที่ผ่านมามีนักศึกษามาเรียนและเมื่อเรียนจบเนื้อหาครบตามกำหนดแล้ว นักศึกษาส่วนใหญ่ยังคงไม่เข้าใจหลักการเลี้ยงปลาน้ำจืดอย่างถูกต้อง ซึ่งสาเหตุอาจเกิดขึ้นได้หลายปัจจัย ดังนั้นผู้สอนจึงได้มีการเพิ่มเทคนิคการสอนหรือวิธีการสอนที่เน้นพฤติกรรมและความคาดหวังของผู้เรียนเมื่อมาเรียนในรายวิชาดังกล่าวนี้ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีความเข้าใจในการเรียนการสอนมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) เมื่อพิจารณาจากคะแนนการสอบก่อนและหลังเรียน และมีความสอดคล้องกับผลการประเมินตนเองของนักศึกษาเพื่อทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในภาคการศึกษาที่ 2/2562 ซึ่งนักศึกษาประเมินตนเองด้านความรู้ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในหลักการ ทฤษฎี ข้อเท็จจริงและความเชื่อมโยงของเรื่องที่ศึกษอย่างกว้างขวาง และเป็นระบบ และด้านทักษะทางปัญญา ได้แก่ สามารถคิดอย่างมีระบบ ทำความเข้าใจและประเมินข้อมูลสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายอย่างมีวิจารณญาณ แล้วสรุปมาใช้แก้ไขปัญหาหรือใช้ในงานอื่นๆ ได้มีค่าคะแนนผลการเรียนรู้ภายหลังเรียนรายวิชานี้เฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ± 0.01 (ระดับ ดีมาก) และ 4.57 ± 0.01 (ระดับ ดีมาก) ตามลำดับ โดยผลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่าการเพิ่มเทคนิคการสอนหรือวิธีการสอนที่เน้นพฤติกรรมและความคาดหวังของผู้เรียน สามารถช่วยให้นักศึกษามีความเข้าใจในหลักการเลี้ยงปลาน้ำจืดอย่างถูกต้องมากขึ้น ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนักศึกษาได้ภายหลังจบการศึกษาของนักศึกษาต่อไปในอนาคต

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน นำมาบูรณาการกับนักศึกษาสัตวศาสตร์ ในรายวิชา กอ.สศ. 101 หลักการผลิตสัตว์ และกอ.สศ.211 การผลิตสัตว์ปีกมาร่วมรับการฝึกอบรมในโครงการบริการวิชาการฯ ทำให้นักศึกษาได้มีความรู้ ประสบการณ์ และได้ปฏิบัติจริงในการเลี้ยงไก่ไข่

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

เกษตรกรต้องการมีความรู้ในเรื่อง การลดต้นทุนการผลิตจากการเลี้ยงไก่ไข่ จึงสามารถอยู่รอดและตรงกับความต้องการของตลาดในปัจจุบัน

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

เกษตรกรสามารถนำหลักการและขั้นตอนในการเลี้ยงไก่ไข่ ไปประยุกต์ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ภายในฟาร์มของตนเอง และยังช่วยสร้างจิตสำนึกและความตระหนัก ในการอนุรักษ์และหวงแหน ทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นการสร้างความเข้มแข็งในอาชีพของชุมชนนอกจากนี้ทำให้ชุมชนหรือเกษตรกรได้รับประโยชน์ มีความสุขต่อการดำรงชีวิตจากผลประโยชน์ที่ได้รับซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในท้องถิ่น และประเทศชาติ

การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิบัติ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา AFE365

การออกแบบสามมิติขั้นพื้นฐาน

นักวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยโท ดร.คงเดช พะสีนาม

โครงการวิจัย : การจัดการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิบัติ เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา AFE365 การออกแบบสามมิติขั้นพื้นฐาน

แหล่งทุนวิจัย : คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

E-mail นักวิจัย : phasinam@psru.ac.th

การวิจัยในชั้นเรียนมีความสำคัญต่อวงการวิชาชีพครูอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากครูอาจารย์จำเป็นต้องพัฒนาวิธีการเรียนการสอน การจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน การพัฒนาพฤติกรรมผู้เรียน การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้แบบเน้นการปฏิบัติ เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรงจากการเผชิญสถานการณ์จริงและการแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการกระทำ ได้การฝึกคิด ฝึกการลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการต่างๆ และฝึกการแก้ปัญหาด้วยตนเอง อีกทั้งผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชา AFE365 การออกแบบสามมิติขั้นพื้นฐาน กำหนดจุดประสงค์หลักของการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านแบบ และปฏิบัติการเขียนแบบ ภาพฉาย ภาพสามมิติ อย่างง่าย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยออกแบบ ซึ่งพบว่า นักศึกษายังขาดความเข้าใจ และทักษะทางการอ่านแบบ และปฏิบัติการเขียนแบบ อีกทั้งยังขาดการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้กับงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดให้นักศึกษานำองค์ความรู้ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติไปประยุกต์กับงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การฝึกค้นคว้า การฝึกคิด และฝึกการแก้ไขปัญหา ซึ่งจะส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความเข้าใจในการเรียนการสอนมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.01$) โดยผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนจากการใช้แบบการเรียนการสอนแบบเน้นการปฏิบัติมีคะแนนเฉลี่ย 3.33 และ 4.40 คะแนน ตามลำดับ ซึ่งนักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมต่อคุณภาพการให้คำปรึกษา 4.67 คะแนน การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ประโยชน์ได้ 4.40 คะแนน และความพึงพอใจโดยรวมต่อการปฏิบัติ 4.40 คะแนน โดยพบว่า นักศึกษาสามารถอ่านแบบและเขียนแบบ ภาพฉาย ภาพสามมิติ อย่างง่าย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยออกแบบได้ อีกทั้งยังสามารถนำองค์ความรู้จากรายวิชา AFE365 การออกแบบสามมิติขั้นพื้นฐานไปประยุกต์ใช้กับงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพได้อีกด้วย โดยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนโดยการประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนรูปแบบอื่นได้

**ผลจากการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเกษตร**

นักวิจัย : อาจารย์ ปุณณดา ทะรังศรี

โครงการวิจัย : ผลจากการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มที่มีผลต่อ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมเพื่อการเกษตร

แหล่งทุนวิจัย : คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พิบูลสงคราม

E-mail นักวิจัย : g.punnada@gmail.com

วิชาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเกษตร รหัสวิชา AGS423 เป็นรายวิชาในกลุ่มวิชาเอกบังคับของวิชาเอกการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หลักสูตรสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ คณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร การจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นสิ่งที่ดี เนื่องจากการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มจะทำให้นักศึกษาเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ นอกจากนี้หากนักศึกษาได้เรียนในด้านหรือหัวข้อที่ตนเองสนใจจะทำให้มีความตั้งใจและส่งผลให้การเรียนดีขึ้น ดังนั้นในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้สอนและผู้รับผิดชอบรายวิชาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเกษตร จึงมีความสนใจที่จะนำเทคนิคการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมาจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่ดีของนักศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ได้แก่ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนจากการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม ผลจากการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่มหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด (4.52) โดยผลจากการศึกษาครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อการเกษตร สามารถส่งผลให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น

บทสังเคราะห์บริการวิชาการ

**โครงการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนของวิสาหกิจชุมชนพันธกิจน้ำพริกแม่มานิต
อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก**

หัวหน้าโครงการ : อาจารย์ ธวัลรัตน์ สัมฤทธิ์

ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนของวิสาหกิจชุมชน
พันธกิจน้ำพริกแม่มานิต อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

E-mail นักวิจัย : thawanrat1212@hotmail.com

ที่มาและเหตุผล

สภาพปัญหา โดยพื้นที่ในกลุ่มเป้าหมาย คือ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลกได้มีการผลิตภัณฑ์สินค้าแปรรูปทางการเกษตรและอาหารในพื้นที่ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์แปรรูปทั้งหลายควรมีคุณภาพ มีความปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค มีมาตรฐาน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพันธกิจน้ำพริกแม่มานิต อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มีการแปรรูปอาหารหลากหลายผลิตภัณฑ์ บางผลิตภัณฑ์ยังไม่ได้ได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ อาจเนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐาน การผลิตที่ดีของผลิตภัณฑ์อาหาร เป็นต้น ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ส่งผลให้สินค้าต่างๆ มีการแข่งขันทางการตลาดที่สูงขึ้น สินค้าชุมชนที่ไม่ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพในการแข่งขัน อาจส่งผลกระทบต่อรายได้หรือการตลาด ดังนั้นทางกลุ่มชุมชนจึงต้องการให้หน่วยงานภาครัฐช่วยพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน ให้มีความสามารถในการแข่งขันกับสินค้าอื่นๆ ในท้องตลาดได้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพันธกิจน้ำพริกแม่มานิต ได้ดำเนินการแปรรูปน้ำพริกหลากหลายชนิด ได้แก่ น้ำพริกนรก น้ำพริกเผา น้ำพริกตาแดง เป็นต้น แต่เนื่องจากผลิตภัณฑ์ทางกลุ่มยังไม่ได้ขอการรับรองมาตรฐานที่สามารถก่อให้เกิดความมั่นใจ และความปลอดภัยในการบริโภค เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภคและยกระดับมาตรฐานของสินค้าให้ได้รับมาตรฐาน ดังนั้นคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีบุคลากรที่มีประสบการณ์ และมีความเชี่ยวชาญด้านการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน มีความพร้อมสำหรับการดำเนินการสามารถพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนของวิสาหกิจชุมชนพันธกิจน้ำพริกแม่มานิต อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ทั้งกระบวนการผลิต คุณภาพสินค้า บรรลุภัณฑ์ และการตลาด เพื่อเข้าสู่การขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ และให้สอดคล้องกับความต้องการของรัฐบาลในการสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อพัฒนาผู้ประกอบการให้เข้ากระบวนการขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนพันธกิจน้ำพริกแม่มานิต อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 1 ผลิตภัณฑ์
- 2) เพื่อพัฒนาศักยภาพในการให้บริการวิชาการ โดยการบูรณาการจัดการเรียนการสอน

วิธีการดำเนินโครงการ

1. การลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อประเมินความพร้อม คัดเลือกผลิตภัณฑ์และให้ความรู้การขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์
2. การพัฒนากระบวนการผลิตให้พร้อมต่อการยื่นขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์

3. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนากระบวนการผลิตและความพร้อมในการยื่นขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์

4. การออกแบบฉลากบรรจุภัณฑ์สำหรับการยื่นขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์
5. การสำรวจตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา
6. การประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินโครงการ และสรุปโครงการ

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

ได้ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับบริการพัฒนากระบวนการผลิตน้ำพริกนรกเห็ดกรอบ และได้ยื่นขอรับรองมาตรฐาน อย ของผลิตภัณฑ์น้ำพริกนรกเห็ดกรอบ

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

ชุมชนผู้เข้ารับบริการได้วิธีการทำน้ำพริกนรกเห็ดกรอบ และได้ขอรับรองมาตรฐาน อย ผลิตภัณฑ์ อีกทั้งได้ออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย เพื่อเพิ่มโอกาสในการจำหน่ายสินค้า

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเอง ให้สามารถออกบริการวิชาการในฐานะผู้ช่วยวิทยากรเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้แก่ชุมชนท้องถิ่นตามอัตลักษณ์ของคณะและมหาวิทยาลัย

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

การบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนในรายวิชา AFE371 วิศวกรรมการแปรรูปทางเภสัชกรรมและอาหาร เรื่อง การผสมและการลดความชื้น และรายวิชา AFE391 เตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพวิศวกรรมเภสัชกรรมและอาหาร เรื่อง การศึกษาดูงานสถานประกอบการ

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน(ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ		
1. จำนวนรายวิชาในหลักสูตรที่มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอน	2 รายวิชา	2 รายวิชา
2. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน	22 คน	22 คน
3. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้พัฒนาและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์	1 ผลิตภัณฑ์	1 ผลิตภัณฑ์
เชิงคุณภาพ		
1. ผลิตภัณฑ์น้ำพริกนรกเห็ดกรอบได้รับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์	1 ผลิตภัณฑ์	1 ผลิตภัณฑ์
2. ความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ร้อยละ 98.20
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ต.ค. 62 – ส.ค. 63	ต.ค. 62 – ส.ค. 63
งบประมาณที่ใช้	123,800	123,775

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านงานวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้จากการถ่ายทอดการดำเนินโครงการ ทำให้ผู้ทำโครงการได้มองเห็นปัญหาขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบเห็ด จึงเป็นที่มาของการนำปัญหาที่พบมาต่อยอดในการทำวิจัยต่อไปได้

- ด้านการเรียนการสอน

นักศึกษาได้ศึกษาเรื่องการทำน้ำพริกนรกเห็ดกรอบ ได้ทดลองการผสม การลดความชื้น และการศึกษาดูงานเพื่อดูกรรมวิธีการผลิตอาหารให้ถูกสุขลักษณะที่โรงงานจริง

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

การถ่ายทอดเกี่ยวกับพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ถูกสุขลักษณะและเพื่อยื่นขอรับรองมาตรฐานอาหารต่อไป

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

ชุมชนได้รู้ขั้นตอนการทำน้ำพริกนรกเห็ดกรอบให้ถูกสุขลักษณะ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำน้ำพริกประเภทอื่นๆ หรือวัตถุดิบอื่นๆ ได้

รูปภาพผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา

ด้านหน้า

ด้านหลัง

รูปภาพประกอบโครงการ

**การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตเป็นอาหารสัตว์และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลดินทอง
อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก**

หัวหน้าโครงการ : อาจารย์ ดร. ต่วน เหงียน จ็อก

ชื่อโครงการ : โครงการการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตเป็นอาหารสัตว์และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

E-mail นักวิจัย : nntuan245@gmail.com

ที่มาและเหตุผล

จากการสำรวจข้อมูลของกรมพัฒนาชุมชน และข้อมูล กชช.2ค ของจังหวัดพิษณุโลกทั้ง 9 อำเภอ พบว่า อำเภอวังทองโดยเฉพาะตำบลดินทองที่มีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ เหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชไร่ และพืชสวน อาชีพหลัก ทำนา อาชีพเสริมเพาะพันธุ์กล้าไม้และปลูกไม้ผล และเป็นพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนเป็นอันดับที่ 1 ของจังหวัดพิษณุโลก โดยเฉพาะต้องการมีรายได้เสริมภายในครัวเรือนนอกเหนือจากรายได้หลัก เพื่อให้มีความเพียงพอกับต้องการภายในครัวเรือนและพื้นที่ความยากจน อย่างไรก็ตามเกษตรกรที่กล่าวมานี้ยังมีความต้องการในการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งการเลี้ยงไส้เดือน เป็นอีกช่องทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรที่จะช่วยในการแก้ไขปัญหาความยากจนได้ เนื่องจากปุ๋ยไส้เดือนเป็นที่ต้องการของตลาด ราคาค่อนข้างแพงเมื่อเปรียบเทียบกับปุ๋ยอินทรีย์ชนิดอื่น นอกจากนี้ตัวไส้เดือนยังช่วยบำรุงดินและเป็นอาหารกับสัตว์ได้ ดังนั้นหากมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตเป็นอาหารสัตว์และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวนี้ จะช่วยให้เกษตรกรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างอาชีพ สามารถลดต้นทุนการผลิตในการเลี้ยงสัตว์และปลูกพืช มีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้นทุกพื้นที่ที่สามารถที่จะเลี้ยงได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางสภาพต้นทุนต่างๆ และสามารถทำได้และตอบโจทย์ในการพัฒนาให้เป็นอาชีพภายในพื้นที่ได้ต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อผลิตเป็นอาหารสัตว์และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

วิธีการดำเนินโครงการ

ทำการฝึกอบรมให้กับเกษตรกรจำนวน 5 ราย โดยให้การบรรยายควบคู่กับการทดลองปฏิบัติจริงในการเลี้ยงไส้เดือน เช่น การคัดเลือกสายพันธุ์ โรงเรือนและอุปกรณ์ อาหารและการให้อาหาร การจัดการการเลี้ยง และการป้องกันโรค โดยการพัฒนาจากภูมิปัญญาในการเลี้ยงไส้เดือนที่มีในบริบทของพื้นที่ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ฝึกอบรม เพื่อให้ผู้อบรมเข้าใจในการเลี้ยงไส้เดือน และสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งเกษตรกรชุมชน หรือองค์กรนั้นสามารถที่นำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไปในอนาคต

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

ทำให้ได้ใช้ศักยภาพในการดำเนินโครงการดังกล่าวนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เป็นการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ที่เกิดจากงานในครั้งนี้ด้วยเช่นกัน

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

ผลที่ได้รับมีผลต่อเกษตรกร ชุมชน หรือองค์กร โดยสามารถที่จะนำหลักการและขั้นตอนในการเลี้ยงไส้เดือน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเลี้ยงภายในฟาร์ม และเมื่อเกษตรกร มีความรู้และความเข้าใจ สามารถที่จะนำไปต่อยอดในการเลี้ยงไส้เดือนได้ ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ/พาณิชย์ สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีและการปฏิบัติที่ได้จากการอบรมไปพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น ให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เป็นการช่วยสร้างเศรษฐกิจในเขตพื้นที่หรือชุมชนดังกล่าว และนำมาใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในเขตพื้นที่หรือชุมชน และประเทศได้ต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ด้านสังคมและชุมชน ช่วยสร้างความเข้มแข็งในอาชีพของชุมชน นอกจากนี้ทำให้ชุมชนหรือเกษตรกรได้รับประโยชน์ มีความสุขต่อการดำรงชีวิตจากผลประโยชน์ที่ได้รับซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในท้องถิ่น และประเทศชาติต่อไป

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษาสาขาวิชาสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีความรู้ ประสบการณ์ และทราบถึงวิธีการในการเลี้ยงจากการปฏิบัติจริง และสามารถที่จะทำได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยสามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการผลิตสัตว์ และการเลี้ยงปลาน้ำจืดได้

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

สามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการผลิตสัตว์ และการเลี้ยงปลาน้ำจืดได้

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน (ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ: 1. ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการผ่านเกณฑ์ความยากจน (38,500 บาท : คน : ปี) 2. จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับชุมชน 3. จำนวนรายวิชาในหลักสูตรที่มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับคนในชุมชน	ร้อยละ 60 จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 5 ครัวเรือน (ร้อยละ 60 หรือเท่ากับ 3 ครัวเรือน) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 2 คน (ร้อยละ 80 หรือเท่ากับ 2 คน) ไม่น้อยกว่า 1 รายวิชา	ร้อยละ 100 จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 5 ครัวเรือน (ร้อยละ 100 หรือเท่ากับ 5 ครัวเรือน) ร้อยละ 100 จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 2 คน (ร้อยละ 100 หรือเท่ากับ 2 คน) 2 รายวิชา
เชิงคุณภาพ : 1. ร้อยละรายได้ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 15	ร้อยละ 100
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563
งบประมาณที่ใช้	35,000 บาท	35,000 บาท

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน นำมาบูรณาการกับนักศึกษาสัตวศาสตร์ ในรายวิชา กอ.สศ. 101 หลักการผลิตสัตว์ และกอ.ปม.324 การเลี้ยงปลาน้ำจืดมาร่วมรับการฝึกอบรมในโครงการบริการวิชาการฯ ทำให้นักศึกษาได้มีความรู้ ประสบการณ์ และได้ปฏิบัติจริงในการเลี้ยงไก่ไข่

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

เกษตรกรต้องการมีความรู้ในเรื่อง การคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ไข่เดือน และช่องการตลาด จึงสามารถอยู่รอดและตรงกับความต้องการของตลาดในปัจจุบัน

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

เกษตรกรสามารถนำหลักการและขั้นตอนในการเลี้ยงไข่เดือน ไปประยุกต์ใช้ในการเลี้ยงไข่เดือนภายในฟาร์มของตนเอง และยังช่วยสร้างจิตสำนึกและความตระหนัก ในการอนุรักษ์และหวงแหน ทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นการสร้างความเข้มแข็งในอาชีพของชุมชนนอกจากนี้ทำให้ชุมชนหรือเกษตรกรได้รับประโยชน์ มีความสุขต่อการดำรงชีวิตจากผลประโยชน์ที่ได้รับซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในท้องถิ่น และประเทศชาติ

**การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่ไข่เพื่อแก้ไขปัญหา
ความยากจนของเกษตรกรในตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก**

หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิโรจน์ ลิขิตตระกุลวงศ์

ชื่อโครงการ : โครงการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่ไข่เพื่อ
แก้ไข ปัญหาความยากจนของเกษตรกรในตำบลดินทอง อำเภอวัง
ทอง จังหวัดพิษณุโลก

E-mail นักวิจัย : wirotliki@psru.ac.th

ที่มาและเหตุผล

จากการสำรวจข้อมูลของกรมพัฒนาชุมชน และข้อมูล กชช.2ค ของจังหวัดพิษณุโลก พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ เหมาะสำหรับการเพาะปลูกพืชไร่ และพืชสวน อาชีพหลัก ทำนา อาชีพเสริม เพาะพันธุ์กล้าไม้และปลูกไม้ผล และเป็นพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนเป็นอันดับที่ 1 ที่ต้องแก้ปัญหาคความยากจน โดยเฉพาะต้องการให้เกษตรกรมีรายได้เสริมภายในครัวเรือนนอกเหนือจากรายได้หลัก หรือสร้างอาชีพใหม่ให้กับเกษตรกรเพื่อให้ความเพียงพอกับต้องการภายในครัวเรือนและพันธกณฑ์ความยากจน อย่างไรก็ตามสภาพต้นทุนในพื้นที่ดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริม เช่น เลี้ยงไก่ เป็นต้น ดังนั้นหากมีการส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่ไข่ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวนี้ จะช่วยให้เกษตรกรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างอาชีพ ลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน สามารถลดต้นทุนการผลิต มีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้พันธกณฑ์ความยากจน มีความสุขมวลรวมเพิ่มขึ้น และสร้างเสริมอาชีพให้ชุมชนได้อย่างยั่งยืน และเศรษฐกิจของท้องถิ่นที่เป็นไปตามบริบทและความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อแก้ไขความยากจน ด้วยการให้ความรู้ ส่งเสริมสนับสนุนทางด้านการเกษตร เพื่อเป็นแหล่งอาหารและรายได้ในชุมชนและในครัวเรือนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่ไข่เพื่อแก้ไขปัญหาคความยากจนของเกษตรกรในตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

วิธีการดำเนินโครงการ

ทำการฝึกอบรมให้กับเกษตรกรจำนวน 3 ราย โดยใช้การบรรยายควบคู่กับการทดลองปฏิบัติจริงในการเลี้ยงไก่ไข่ เช่น การคัดเลือกสายพันธุ์ โรงเรือนและอุปกรณ์ อาหารและการให้อาหาร การจัดการการเลี้ยง และการป้องกันโรค โดยการพัฒนาจากภูมิปัญญาในการเลี้ยงไก่ไข่ที่มีในบริบทของพื้นที่ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ฝึกอบรม เพื่อให้ผู้อบรมเข้าใจในการเลี้ยงไก่ไข่ และสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งเกษตรกร ชุมชน หรือองค์กรนั้นสามารถที่นำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไปในอนาคต

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

ทำให้ได้ใช้ศักยภาพในการดำเนินโครงการดังกล่าวนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เป็นการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ที่เกิดจากงานในครั้งนี้ด้วยเช่นกัน

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

ผลที่ได้รับมีผลต่อเกษตรกร ชุมชน หรือองค์กร โดยสามารถที่จะนำหลักการและขั้นตอนในการเลี้ยงไก่ไข่ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการเลี้ยงภายในฟาร์ม และเมื่อเกษตรกร มีความรู้และความเข้าใจ สามารถที่จะนำไปต่อยอดในการเลี้ยงไก่ไข่ได้ ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ/พาณิชย์ สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีและการปฏิบัติที่ได้จากการอบรมไปพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น ให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เป็นการช่วยสร้างเศรษฐกิจในพื้นที่หรือชุมชนดังกล่าว เนื่องจากไก่ไข่เป็นสัตว์เศรษฐกิจ และนำมาใช้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในพื้นที่หรือชุมชน และประเทศได้ต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ด้านสังคมและชุมชน ช่วยสร้างความเข้มแข็งในอาชีพของชุมชน นอกจากนี้ทำให้ชุมชนหรือเกษตรกรได้รับประโยชน์ มีความสุขต่อการดำรงชีวิตจากผลประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในท้องถิ่น และประเทศชาติต่อไป

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษาสาขาวิชาสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีความรู้ ประสบการณ์ และทราบถึงวิธีการในการเลี้ยงจากการปฏิบัติจริง และสามารถที่จะทำได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยสามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการผลิตสัตว์ และการผลิตสัตว์ปีกได้

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

สามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการผลิตสัตว์ และการผลิตสัตว์ปีกได้

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :

ตัวชี้วัด	แผน (ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ: 1. ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาเกณฑ์ความยากจน (38,500 บาท : คน : ปี) 2. จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับชุมชน 3. จำนวนรายวิชาในหลักสูตรที่มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับคนในชุมชน	ร้อยละ 60 จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 3 ครัวเรือน (ร้อยละ 60 หรือเท่ากับ 2 ครัวเรือน) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 2 คน (ร้อยละ 80 หรือเท่ากับ 2 คน) ไม่น้อยกว่า 2 รายวิชา	ร้อยละ 100 จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 3 ครัวเรือน (ร้อยละ 100 หรือเท่ากับ 3 ครัวเรือน) ร้อยละ 100 จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 2 คน (ร้อยละ 100 หรือเท่ากับ 2 ครัวเรือน) 3 รายวิชา
เชิงคุณภาพ : 1. ร้อยละรายได้ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 15	ร้อยละ 100
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563
งบประมาณที่ใช้	35,000 บาท	35,000 บาท

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน นำมาบูรณาการกับนักศึกษาสัตวศาสตร์ ในรายวิชา กอ.สศ. 101 หลักการผลิตสัตว์ และกอ.สศ.211 การผลิตสัตว์ปีกมาร่วมรับการฝึกอบรมในโครงการบริการวิชาการฯ ทำให้นักศึกษาได้มีความรู้ ประสบการณ์ และได้ปฏิบัติจริงในการเลี้ยงไก่ไข่

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

เกษตรกรต้องการมีความรู้ในเรื่อง การลดต้นทุนการผลิตจากการเลี้ยงไก่ไข่ จึงสามารถอยู่รอดและตรงกับความต้องการของตลาดในปัจจุบัน

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

เกษตรกรสามารถนำหลักการและขั้นตอนในการเลี้ยงไก่ไข่ ไปประยุกต์ใช้ในการเลี้ยงไก่ไข่ภายในฟาร์มของตนเอง และยังช่วยสร้างจิตสำนึกและความตระหนัก ในการอนุรักษ์และหวงแหน ทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นการสร้างความเข้มแข็งในอาชีพของชุมชนนอกจากนี้ทำให้ชุมชนหรือเกษตรกรได้รับประโยชน์ มีความสุขต่อการดำรงชีวิตจากผลประโยชน์ที่ได้รับซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในท้องถิ่น และประเทศชาติ

การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์นมมะพร้าวของวิสาหกิจชุมชนบ้านสวนอาจารย์

หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิมพ์ชนก พริกบุญจันทร์

ชื่อโครงการ : โครงการการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์นมมะพร้าวของวิสาหกิจชุมชนบ้านสวนอาจารย์

E-mail นักวิจัย : pimchanok5512@gmail.com

ที่มาและเหตุผล

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลปัจจุบันได้ทรงมอบพระบรมราโชบายด้านการศึกษาผ่านองคมนตรีโดยตรงให้แนะนำมหาวิทยาลัยราชภัฏให้ทำงานให้เข้าไปในการยกระดับการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นในท้องที่ของตนเอง อันเป็นที่มาของยุทธศาสตร์ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศทั้ง 38 แห่งผ่านที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ได้น้อมนำพระบรมราโชบายมาเป็นยุทธศาสตร์หลักมุ่งให้มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศเป็นแกนนำในการพัฒนาท้องถิ่นโดยกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ระยะ 20 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2579 การพัฒนาท้องถิ่นนั้นทางมหาวิทยาลัยราชภัฏได้คำนึงถึงการทำงานบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วนกับหน่วยงานในพื้นที่โดยได้ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ภายใต้แผนแม่บทด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นที่ ๕ สร้างนักรบเศรษฐกิจยุคใหม่ ในการสร้างและพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้มีศักยภาพที่เข้มแข็งขึ้น และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ด้าน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมียุทธศาสตร์ในการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางของพระราโชบายระยะ 20 ปี ซึ่งการให้บริการวิชาการนั้นจัดได้ว่าเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญโดยเป็นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ การพัฒนาท้องถิ่น โดยได้นำแผนพัฒนาชาติมาใช้ในการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นเนื่องจากในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งยังผลไปสู่การสร้าง ความเจริญแก่ชุมชน สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหารซึ่งมีบุคลากรที่มีความพร้อมความเชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการจัดการการตลาด ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงจัดทำโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนขึ้นโดยมีเป้าหมายที่จะให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การจัดการการตลาด ให้แก่ผู้ประกอบการที่ยังขาดความรู้และเทคนิคในการพัฒนาผลิตภัณฑ์รวมถึงการจัดการทางการตลาด โดยหลังจากที่ผู้ประกอบการดังกล่าวได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ ผู้ประกอบการจะมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น โดยมีการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น มีผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค มีการทำการตลาดที่เหมาะสม ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ โดยผู้ประกอบการจะได้รับการสนับสนุนให้มีการขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สูงขึ้น หรือหากเป็นผู้ประกอบการที่ยังไม่ได้ขอรับรองมาตรฐานจะได้รับการสนับสนุนให้เข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐาน เพื่อเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ และช่วยให้ผู้ประกอบการมี

รายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน ซึ่งโครงการนี้ได้คัดเลือกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านสวนอาจารย์ อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มีการให้ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค สนับสนุนและให้คำปรึกษาการปรับปรุงอาคารสถานที่ผลิตอาหารเพื่อขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนในระดับที่สูงขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์นมมะพร้าวของวิสาหกิจชุมชนบ้านสวนอาจารย์

วิธีการดำเนินโครงการ

(1) การจัดประชุมวางแผนการดำเนินโครงการ (2) การลงพื้นที่สำรวจข้อมูล (3) การเตรียมความพร้อมและชี้แจงรายละเอียดโครงการและรับทราบประเด็นปัญหาของผู้ประกอบการ (4) การปรับปรุงพัฒนาสถานที่ผลิตให้สอดคล้องกับมาตรฐาน การจัดเตรียมเอกสารและความพร้อมในการยื่นขอรับรองมาตรฐานอาหาร (5) ออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยสำรวจข้อมูลและให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับแบบบรรจุภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ต้นแบบ (6) ติดตามผลการดำเนินงาน และประเมินผลและถอดบทเรียน และ (7) สรุปผลการดำเนินงาน

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

ได้ใช้ศักยภาพในการดำเนินโครงการดังกล่าวนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เป็นการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการผลิตและปรับปรุงสถานที่ผลิตอาหารให้ตรงตามมาตรฐาน

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

มีการสร้างงานให้เกิดขึ้นภายในชุมชน จากการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการโดยการปรับปรุงแก้ไขสถานที่ผลิตให้ถูกต้องตามหลักการผลิตอาหารที่ปลอดภัย มีการขยายตลาด ช่วยให้ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารมีความรู้ ประสบการณ์ และทราบถึงขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยสามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชา FST445 การพัฒนาและการจัดการอุตสาหกรรมอาหาร และ FST251 กฎหมายมาตรฐานและการจัดการความปลอดภัยอาหารได้ โดยนักศึกษาได้ลงสถานประกอบการและยกตัวอย่างเป็น case study จากสถานที่ผลิตจริงทำให้นักศึกษาได้ประโยชน์และได้เห็นรูปแบบของการปรับปรุง วิธีการให้คำปรึกษาเพื่อใช้ในการปรับปรุง รูปแบบของการปรับปรุง รวมถึงให้นักศึกษาเสนอแนวความคิดเห็นในการปรับปรุงในส่วนต่างๆ ของสถานประกอบการ ซึ่งนักศึกษามีความรู้ที่เรียนมาทั้งด้านทฤษฎี มาใช้ในการให้คำแนะนำในการปรับปรุงได้อย่างถูกต้อง

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

สามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชา FST445 การพัฒนาและการจัดการอุตสาหกรรมอาหาร และ FST251 กฎหมายมาตรฐานและการจัดการความปลอดภัยอาหาร

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน (ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ:		
1. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน	3 ราย	3 ราย
2. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้พัฒนาและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์	1 ผลิตภัณฑ์	1 ผลิตภัณฑ์
3. จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ	15 คน	18 คน
4. จำนวนรายวิชาที่บูรณาการกับการเรียนการสอน	2 รายวิชา	2 รายวิชา
เชิงคุณภาพ :		
1. ความพึงพอใจผู้เข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	100
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563
งบประมาณที่ใช้	123,800 บาท	123,800 บาท

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน นำมาบูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชา FST445 การพัฒนาและการจัดการอุตสาหกรรมอาหาร และ FST251 กฎหมายมาตรฐานและการจัดการความปลอดภัยอาหาร ของนักศึกษาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ส่งผลให้ให้นักศึกษามีความรู้ ประสบการณ์ และได้ปฏิบัติจริงในการให้คำปรึกษาเพื่อใช้ในการปรับปรุง รูปแบบของการปรับปรุงสถานที่ผลิตอาหาร

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

วิสาหกิจชุมชนต้องการมีความรู้ในเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อสุขภาพจากมะพร้าว

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

ช่วยให้ผู้ประกอบการมีผลิตภัณฑ์ที่เตรียมพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน ออย เป็นการสร้างความเข้มแข็งในอาชีพของชุมชน นอกจากนี้ทำให้ชุมชนหรือเกษตรกรได้รับประโยชน์ มีความสุขต่อการดำรงชีวิตจากผลประโยชน์ที่ได้รับซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในท้องถิ่น และประเทศชาติ

รูปภาพประกอบโครงการ

**การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อน
แปรรูปน้ำมัลเบอร์รี่อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย**

หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรดรัล จุกกัลป์

อาจารย์ญาณิศา จินดาหลวง

ชื่อโครงการ : การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของ
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนแปรรูปน้ำมัลเบอร์รี่
อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย

E-mail : porndarun1975@gmail.com

ที่มาและเหตุผล

วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนแปรรูปน้ำมัลเบอร์รี่ เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีความเข้มแข็งและมีความพร้อมในหลายๆ ด้าน นอกจากนั้นในปีงบประมาณ 2562 คณะทำงานได้ลงพื้นที่และให้บริการวิชาการในเรื่อง การพัฒนาสูตรและกระบวนการผลิตเครื่องดื่มจากมัลเบอร์รี่เพื่อยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนไปโดยระหว่างดำเนินการสามารถช่วยให้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนแปรรูปน้ำมัลเบอร์รี่ยื่นขอรับเลขสถานที่ผลิตอาหารที่ไม่เข้าข่ายโรงงานต่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุโขทัย เพื่อประเมินสถานที่ผลิตอาหารตามหลักเกณฑ์ GMP กฎหมาย และผลที่ได้ช่วยให้วิสาหกิจชุมชนฯ ผ่านเกณฑ์มาตรฐานการตรวจประเมิน GMP สุขลักษณะทั่วไป และได้รับเลขสารบบอาหาร ประเภทอาหาร/เครื่องดื่มในภาชนะที่ปิดสนิท ตามประกาศฉบับที่ 356 พ.ศ. 2556 เรื่อง เครื่องดื่มในภาชนะที่ปิดสนิท ซึ่งนับเป็นมาตรฐานอันดับแรกของผู้ผลิตอาหารจำเป็นต้องได้รับ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 คณะทำงานจึงลงพื้นที่เพื่อให้บริการวิชาการในหัวข้อเรื่อง การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนแปรรูปน้ำมัลเบอร์รี่ อำเภอบ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย เพื่อให้ความรู้และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้ในเรื่องการพัฒนาสูตรและกระบวนการผลิต การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์ การวิเคราะห์ข้อมูลทางโภชนาการของผลิตภัณฑ์ ฉลากและบรรจุภัณฑ์ และการจัดการด้านตลาดของผลิตภัณฑ์ นอกจากนั้นคณะทำงานจะเป็นที่เลี้ยงให้คำแนะนำในการเตรียมข้อมูลจะจัดทำเอกสารเพื่อให้วิสาหกิจชุมชนฯ ยื่นขอรับรองการยื่นขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหาร (อย.) ซึ่งถือเป็นแนวทางในการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มรายได้ให้กับวิสาหกิจชุมชน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์น้ำมัลเบอร์รี่ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่สูงขึ้น
2. เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการในชุมชน

วิธีการดำเนินโครงการ

1. ลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อประเมินความพร้อม/คัดเลือกผลิตภัณฑ์และให้ความรู้การขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหาร (อย.)
2. การพัฒนาสูตร/กระบวนการผลิตและการประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มจากมัลเบอร์รี่สำหรับยื่นขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหาร (อย.)

3. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาสูตรและกระบวนการผลิตเครื่องดื่มจากมัลเบอร์รี่ และยื่นขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหาร (อย.)
4. การออกแบบฉลากผลิตภัณฑ์เพื่อการยื่นขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหาร (อย.)
5. การศึกษาการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนา
6. การประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินโครงการและสรุปโครงการ

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

ผลการดำเนินงานช่วยให้ผู้ดำเนินงานสามารถใช้ทักษะทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อให้บริการวิชาการและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน นอกจากนี้โครงการยังสำเร็จลุล่วงตามตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการได้เป็นอย่างดี

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

ชุมชนได้รับองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษาได้เรียนรู้กระบวนการปฏิบัติงานจริง และใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยการทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยวิทยากรเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

โครงการบริการวิชาการนี้ถูกนำไปใช้เพื่อบูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชา PD430 ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติเพื่อสุขภาพ (Natural Health Product) โดยนักศึกษาลงพื้นที่ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยวิทยากรหลักและมีส่วนร่วมในการช่วยเตรียมการ/ทำเอกสารในการพัฒนา/อบรม โดยการลงมือปฏิบัติการในหัวข้อการผลิตน้ำมัลเบอร์รี่ ร่วมกับวิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนแปรรูปน้ำมัลเบอร์รี่ ในวันจันทร์ที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2563 ณ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลูกหม่อนแปรรูปน้ำมัลเบอร์รี่ อ.บ้านด่านลานหอย จังหวัดสุโขทัย กิจกรรมที่นักศึกษาได้ทำร่วมกับผู้ประกอบการคือ การศึกษากระบวนการผลิตน้ำมัลเบอร์รี่เข้มข้นพร้อมดื่ม ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ คือ การคัดเลือกวัตถุดิบ การเตรียมวัตถุดิบ การเตรียมน้ำมัลเบอร์รี่สกัดเข้มข้น การวัดค่าคุณภาพวัตถุดิบ การให้ความร้อน (เพื่อทำลายเชื้อจุลินทรีย์) การบรรจุ การทำให้เย็น เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ปลอดภัยกับผู้บริโภค ซึ่งนักศึกษาจะได้เรียนรู้กระบวนการผลิตทั้งหมด รวมทั้งในคาบบรรยาย อาจารย์ผู้สอนได้บรรยายในส่วนหัวข้อ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในรูปแบบของเหลว ได้แก่ ลูกหม่อนหรือมัลเบอร์รี่ ประโยชน์ เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพจากผลไม้ กระบวนการผลิตและการประเมินค่าคุณภาพวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ มาตรฐานน้ำลูกหม่อนและน้ำลูกหม่อนเข้มข้น ผลจากการลงมือปฏิบัติจะช่วยให้นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพจากผลไม้ชนิดอื่นได้

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน (ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ: 1. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อ ยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน 2. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้พัฒนาและ ยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ 3. จำนวนรายวิชาที่บูรณาการกับการ เรียนการสอน	25 คน 1 ผลิตภัณฑ์ 1 รายวิชา	25 คน 1 ผลิตภัณฑ์ 1 รายวิชา
เชิงคุณภาพ : 1. ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มจากมัลเบอร์รี่ที่ได้ การรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ 2. ความพึงพอใจ	1 ผลิตภัณฑ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	1 ผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 90
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ตุลาคม 62 ถึง มิถุนายน 63	ธันวาคม 62 ถึง มิถุนายน 63
งบประมาณที่ใช้	137,070 บาท	137,070 บาท

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านงานวิจัย

- ด้านการเรียนการสอน

นำไปใช้เพื่อบูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชา PD430 ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติเพื่อสุขภาพ

(Natural Health Product)

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

ชุมชนได้รับองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็น
 รูปธรรม

รูปภาพประกอบโครงการ

โครงการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณ์มะขามป้อม GAP อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

หัวหน้าโครงการ : อาจารย์ กฤษณชัย คลอดเพ็ง

ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณ์มะขามป้อม GAP อำเภอ
วังทอง จังหวัดพิษณุโลก

E-mail นักวิจัย : klodpeng@gmail.com, krissanachai.k@psru.ac.th

ที่มาและเหตุผล

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลปัจจุบันได้ทรงมอบพระบรมราโชบายด้านการศึกษาด้านของคมนตรีโดยตรงให้แนะนำมหาวิทยาลัยราชภัฏให้ทำงานให้เข้าเป้าในการยกระดับการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นในท้องที่ของตนเอง อันเป็นที่มาของยุทธศาสตร์ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศทั้ง ๓๘ แห่งผ่านที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ได้น้อมนำพระบรมราโชบายมาเป็นยุทธศาสตร์หลักมุ่งให้มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศเป็นแกนนำในการพัฒนาท้องถิ่นโดยกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ระยะ ๒๐ ปี ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๗๙ การพัฒนาท้องถิ่นนั้นทางมหาวิทยาลัยราชภัฏได้คำนึงถึงการทำงานบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วนกับหน่วยงานในพื้นที่โดยได้ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ภายใต้แผนแม่บทด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นที่ ๕ สร้างนักรบเศรษฐกิจยุคใหม่ ในการสร้างและพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้มีศักยภาพที่เข้มแข็งขึ้น และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ด้าน ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมียุทธศาสตร์ในการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางของพระราโชบายระยะ ๒๐ ปี ซึ่งการให้บริการวิชาการนั้นจัดได้ว่าเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญโดยเป็นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ คือ การพัฒนาท้องถิ่น โดยได้นำแผนพัฒนาชาติมาใช้ในการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นเนื่องจากในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณ์ชุมชนซึ่งยังผลไปสู่การสร้าง ความเจริญแก่ชุมชน สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหารซึ่งมีบุคลากรที่มีความพร้อมความเชี่ยวชาญทางการพัฒนาผลิตภัณ์ และการจัดการการตลาด ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงจัดทำโครงการพัฒนาผลิตภัณ์ชุมชนขึ้นโดยมีเป้าหมายที่จะให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาผลิตภัณ์ การจัดการการตลาด ให้แก่ผู้ประกอบการที่ยังขาดความรู้และเทคนิคในการพัฒนาผลิตภัณ์รวมถึงการจัดการทางการตลาด โดยหลังจากที่ผู้ประกอบการดังกล่าวได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ ผู้ประกอบการจะมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น โดยมีการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น มีผลิตภัณ์ที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค มีการทำการตลาดที่เหมาะสม ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ โดยผู้ประกอบการจะได้รับการสนับสนุนให้มีการขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณ์ชุมชนที่สูงขึ้น หรือหากเป็นผู้ประกอบการที่ยังไม่ได้ขอรับรองมาตรฐานจะได้รับการสนับสนุนให้เข้าสู่กระบวนการขอรับรอง

มาตรฐาน เพื่อเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ และช่วยให้ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน ซึ่งโครงการนี้จะเริ่มจากการคัดเลือกผู้ประกอบการที่สนใจ มีการจัดการอบรมให้ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการตลาด จนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงขึ้น ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจนจะสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนในระดับที่สูงขึ้น หรือสนับสนุนให้ได้รับการรับรองมาตรฐานในกรณีที่ยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ในชุมชนและท้องถิ่นให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่สูงขึ้น
2. เพื่อถอดบทเรียนของกลุ่มผลิตภัณฑ์สู่การขยายผลในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ไปสู่ผู้ประกอบการรายอื่นในปีต่อไป

วิธีการดำเนินโครงการ

1. การลงพื้นที่เป้าหมายเพื่อประเมินความพร้อม และตรวจสอบเกษตรกรผู้สนใจเข้าร่วมโครงการประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น
2. การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อยื่นขอมาตรฐานการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)
  - การอบรมเพื่อพัฒนากระบวนการผลิตให้เป็นไปตามมาตรฐาน GAP
  - การอบรมการจัดการฟาร์มที่ดีให้เป็นไปตามมาตรฐาน
3. เตรียมเอกสารและความพร้อมของวิสาหกิจชุมชนในการขอรับรอง มาตรฐานการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)
4. ยื่นขอเอกสารอนุญาตรับรองมาตรฐานการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP)
5. เกษตรกรได้รับการประเมิน และเข้าพิจารณาอนุมัติใบรับรองเกษตรปลอดภัย
6. การประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินโครงการ และสรุปโครงการ

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

ผู้ดำเนินโครงการได้รับการทบทวนเกี่ยวกับข้อมูลเกษตรปลอดภัย GAP และช่วยเป็นวิทยากรเสริมให้คำแนะนำแก่เกษตรกร เพื่อการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตร
2. ผลที่เกิดกับชุมชน

เกษตรกรที่อาศัยอยู่ในชุมชน ได้รับการอบรมเกษตรปลอดภัย GAP ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้กับทุกพืช เกษตรกรในชุมชนสามารถนำไปถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับเกษตรปลอดภัยได้ ทำให้เกิดสินค้าทางการเกษตร เช่น ผัก และ ผลไม้ที่ปลอดภัยเพิ่มมูลค่าแก่สินค้าเกษตรในชุมชนได้
3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษามีแบบอย่างในการศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการขอการรับรองเกษตรปลอดภัย (GAP) และสามารถเข้าการอบรม เพื่อเป็นผู้ประเมินเกษตรปลอดภัย สามารถประกอบอาชีพผู้ประเมินเกษตรปลอดภัย ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรได้

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

ได้มีการบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการผลิตพืช PTS212 และ วิชาการผลิตผัก PTS321 เรื่องมาตรฐานเกษตรปลอดภัย

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน(ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ:		
1. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน	30 คน	35 คน
2. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้พัฒนาและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์	1 ผลิตภัณฑ์	1 ผลิตภัณฑ์
3. จำนวนรายวิชาที่บูรณาการกับการเรียนการสอน	2 รายวิชา	2 รายวิชา
4. จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ	8 คน	8 คน
เชิงคุณภาพ :		
1. ความพึงพอใจผู้เข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ 80	ร้อยละ 90.81
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563
งบประมาณที่ใช้	123,800 บาท	123,800 บาท

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านการเรียนการสอน

นำบูรณาการเข้ากับวิชาหลักการผลิตพืช PTS212 และ วิชาการผลิตผัก PTS321 เรื่องมาตรฐานเกษตรปลอดภัย ซึ่งสามารถให้นักศึกษาได้เห็นตัวอย่างจริงถึงการปรับปรุงเพื่อให้ได้มาตรฐานเกษตรปลอดภัย ขั้นตอนการขอใบรับรองเกษตรปลอดภัย

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

จากงานบริการวิชาการนี้เกษตรกรได้รับการรับรองเกษตรปลอดภัย ซึ่งหมายถึงผลผลิตที่มีคุณภาพสามารถต่อยอดโดยการปรับปรุงเป็นการปลูกโดยวิธีเกษตรอินทรีย์ หรือเป็นวัตถุดิบในการแปรรูปต่อไป ซึ่งเกษตรกรมีความสนใจอย่างยิ่งในการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า หรือ การนำผลผลิตตกเกรดไปแปรรูป

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

ชุมชนได้รับความรู้ด้านเกษตรปลอดภัย สามารถผลิตผลผลิตที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานเกษตรปลอดภัยได้ และเกษตรกรบางรายสามารถขอใบรับรองเกษตรปลอดภัย (GAP) และได้รับการรับรอง

การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ไก่ดำขุนสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชนไก่ดำสมุนไพร บ้านเชิงหวาย

หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี แหยมคง

ชื่อโครงการ : โครงการการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ไก่ดำขุนสมุนไพรของ
วิสาหกิจชุมชนไก่ดำสมุนไพรบ้านเชิงหวาย

E-mail นักวิจัย : suphayaku@hotmail.com

ที่มาและเหตุผล

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลปัจจุบันได้ทรงมอบพระบรมราโชบายด้านการศึกษาผ่านองคมนตรีโดยทรงให้แนะนำมหาวิทยาลัยราชภัฏให้ทำงานให้เข้าไปในการยกระดับการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นในท้องที่ของตนเอง อันเป็นที่มาของยุทธศาสตร์ในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศทั้ง 38 แห่งผ่านที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ได้น้อมนำพระบรมราโชบายมาเป็นยุทธศาสตร์หลักมุ่งให้มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศเป็นแกนนำในการพัฒนาท้องถิ่นโดยกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่ระยะ 20 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ. 2579 การพัฒนาท้องถิ่นนั้นทางมหาวิทยาลัยราชภัฏได้คำนึงถึงการทำงานบูรณาการร่วมกันทุกภาคส่วนกับหน่วยงานในพื้นที่โดยได้ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ภายใต้แผนแม่บทด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นที่ ๕ สร้างนวัตกรรมเศรษฐกิจยุคใหม่ ในการสร้างและพัฒนาทักษะของผู้ประกอบการให้มีศักยภาพที่เข้มแข็งขึ้น และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ด้าน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามมียุทธศาสตร์ในการเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางของพระราโชบายระยะ 20 ปี ซึ่งการให้บริการวิชาการนั้นจัดได้ว่าเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญโดยเป็นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ การพัฒนาท้องถิ่น โดยได้นำแผนพัฒนาชาติมาใช้ในการทำงานร่วมกับชุมชนท้องถิ่นเนื่องจากในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งยังผลไปสู่การสร้าง ความเจริญแก่ชุมชน สามารถยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น โดยคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหารซึ่งมีบุคลากรที่มีความพร้อมความเชี่ยวชาญทางด้านพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการจัดการการตลาด ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงจัดทำโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนขึ้นโดยมีเป้าหมายที่จะให้ความรู้ด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การจัดการการตลาด ให้แก่ผู้ประกอบการที่ยังขาดความรู้และเทคนิคในการพัฒนาผลิตภัณฑ์รวมถึงการจัดการทางการตลาด โดยหลังจากที่ผู้ประกอบการดังกล่าวได้เข้าร่วมกิจกรรมนี้ ผู้ประกอบการจะมีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น โดยมีการผลิตหรือจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้กลายเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ มีจุดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของตนเองบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น สอดคล้องกับวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น มีผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค มีการทำการตลาดที่เหมาะสม ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถจำหน่ายในตลาดทั้งภายในและต่างประเทศ โดยผู้ประกอบการจะได้รับการสนับสนุนให้มีการขอการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนที่สูงขึ้น หรือหากเป็นผู้ประกอบการที่ยังไม่ได้ขอรับรองมาตรฐานจะได้รับการสนับสนุนให้เข้าสู่กระบวนการขอรับรองมาตรฐาน เพื่อเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ และช่วยให้ผู้ประกอบการมี

รายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน ซึ่งโครงการนี้ได้คัดเลือกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไก่ดำสมุนไพรบ้านเชิงหวาย อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก มีการจัดการอบรมให้ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการตลาด จนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงขึ้น ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจนจะสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนในระดับที่สูงขึ้น หรือสนับสนุนให้ได้รับรองมาตรฐานในกรณีที่ผู้ประกอบการยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ไก่ดำสมุนไพรของวิสาหกิจชุมชนไก่ดำสมุนไพรบ้านเชิงหวาย

วิธีการดำเนินโครงการ

(1) การจัดประชุมวางแผนการดำเนินโครงการ (2) การลงพื้นที่สำรวจข้อมูล (3) การเตรียมความพร้อมและชี้แจงรายละเอียดโครงการและรับทราบประเด็นปัญหาของผู้ประกอบการ (4) การพัฒนากระบวนการแปรรูปให้สอดคล้องกับมาตรฐานและจัดเตรียมเอกสารและความพร้อมในการยื่นขอรับรองมาตรฐานอาหาร (5) ออกแบบบรรจุภัณฑ์ โดยสำรวจข้อมูลและให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับแบบบรรจุภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ต้นแบบ (6) ติดตามผลการดำเนินงาน และประเมินผลและถอดบทเรียน และ (7) สรุปผลการดำเนินงาน

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

ทำให้ได้ใช้ศักยภาพในการดำเนินโครงการดังกล่าวนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เป็นการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ที่เกิดจากงานในครั้งนี้ด้วยเช่นกัน

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

ผลที่ได้รับมีผลต่อเกษตรกร ชุมชน หรือองค์กร โดยเพื่อเป็นการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ และช่วยให้ผู้ประกอบการมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน ซึ่งโครงการนี้ได้คัดเลือกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไก่ดำสมุนไพรบ้านเชิงหวาย อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก มีการจัดการอบรมให้ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการตลาด จนได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพสูงขึ้น ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค ตลอดจนจะสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าขอรับการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนในระดับที่สูงขึ้น หรือสนับสนุนให้ได้รับรองมาตรฐานในกรณีที่ผู้ประกอบการยังไม่ได้รับการรับรองมาตรฐานต่อไปในอนาคต

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษาสาขาวิชาสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำมีความรู้ ประสบการณ์ และทราบถึงวิธีการในการเลี้ยงจากการปฏิบัติจริง และสามารถที่จะทำได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยสามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการผลิตสัตว์ และการผลิตสัตว์ปีกได้

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

สามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการผลิตสัตว์ และการผลิตสัตว์ปีกได้

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน (ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ:		
1. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน	20 ราย	20 ราย
2. จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ได้พัฒนาและยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์	1 ผลิตภัณฑ์	1 ผลิตภัณฑ์
3. จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ	2 คน	2 คน
4. จำนวนรายวิชาที่บูรณาการกับการเรียนการสอน	2 รายวิชา	2 รายวิชา
เชิงคุณภาพ :		
1. ความพึงพอใจผู้เข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ 80 ขึ้นไป	95.54
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563
งบประมาณที่ใช้	123,800 บาท	123,800 บาท

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน นำมาบูรณาการกับนักศึกษาสัตวศาสตร์ ในรายวิชา กอ.สศ. 101 หลักการผลิตสัตว์ และกอ.สศ.211 การผลิตสัตว์ปีกมาร่วมรับการฝึกอบรมในโครงการบริการวิชาการฯ ทำให้นักศึกษาได้มีความรู้ ประสบการณ์ และได้ปฏิบัติจริง

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

เกษตรกรต้องการมีความรู้ในเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์และช่องทางการตลาด จึงสามารถอยู่รอดและตรงกับความต้องการของตลาดในปัจจุบัน

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

ช่วยให้ผู้ประกอบการมีผลิตภัณฑ์ที่เตรียมพร้อมเข้าสู่มาตรฐาน ออย เป็นการสร้างความเข้มแข็งในอาชีพของชุมชน นอกจากนี้ทำให้ชุมชนหรือเกษตรกรได้รับประโยชน์ มีความสุขต่อการดำรงชีวิตจากผลประโยชน์ที่ได้รับซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในท้องถิ่น และประเทศชาติ

การส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดปลอดภัยเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

หัวหน้าโครงการ : อาจารย์ อารยา บุญศักดิ์

ชื่อโครงการ : การส่งเสริมอาชีพการเพาะเห็ดปลอดภัยเพื่อเพิ่มรายได้ในครัวเรือนของชุมชนในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

E-mail : bunsakice@gmail.com

ที่มาและเหตุผล

การเพาะเห็ดแบบปลอดภัยเป็นโครงการที่ให้ความรู้เรื่องการเพาะเห็ดแบบต่าง ๆ กับผู้ที่รายได้ตกเกณฑ์ความยากจน คือ ต่ำกว่า 38,500 ต่อปี ในชุมชนในพื้นที่ ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อสร้างอาชีพให้แก่ผู้เข้าร่วมอบรม ให้สามารถผลิตอาหารเองได้ ช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือน และนำวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ ผู้เข้ารับบริการได้รับการพัฒนา มีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มเติม และยังสามารถนำไปประกอบอาชีพเป็นรายได้เสริมได้ การเพาะเห็ดมีข้อดีหลายประการ คือ ให้ผลตอบแทนเร็ว สามารถนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาเพาะเห็ดได้หลากหลาย ดังนั้นทางหลักสูตรสาขาวิชาเกษตรศาสตร์จึงดำเนินการส่งเสริมอาชีพด้านการเพาะเห็ดแก่ชุมชน

วัตถุประสงค์

1 เพื่อตอบสนองต่อพระปณิธานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณบดินทรเทพยวรางกูร รัชกาลที่ 10 ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ ด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

2 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้คนในชุมชนสามารถบริหารจัดการชีวิตตนเองได้อย่างสมดุล และมีความเหมาะสมสามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพึ่งพาตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลกันคนในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

3 เพื่อบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนรวมถึงการยกระดับรายได้ให้กับชุมชน ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และครัวเรือน

วิธีการดำเนินโครงการ

1. ประชุมคณะกรรมการประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาตามแผนการบริการวิชาการ

2. ประสานงานกับผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อกำหนดวันเวลาดำเนินโครงการ เชิญวิทยากรเพื่อฝึกอบรม และให้นักศึกษาในรายวิชาการหัวข้อเฉพาะทางการเกษตร ฝึกเพาะเห็ดฟางอย่างง่าย และดำเนินงานการบริการวิชาการแก่ครัวเรือนที่ตกเกณฑ์ความยากจน และผู้สนใจ

3. ติดตาม ประเมินผลการจัดโครงการหลังการจัดอบรม

4. สรุปผลการดำเนินการโครงการ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงดำเนินการปีต่อไป

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

1. สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่เกิดจากการบริการวิชาการมาใช้ในการเรียนการสอน
2. คณาจารย์ในหลักสูตรที่ร่วมบริการวิชาการได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะในการฝึกอบรมและปฏิบัติงาน
3. เกิดเครือข่ายความร่วมมือการให้บริการวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับเครือข่ายชุมชน

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

1. ผู้เข้ารับการอบรมมีทักษะการเพาะเห็ดแบบต่าง ๆ เช่น เห็ดฟางแบบกองเตี้ย การทำก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า เป็นต้น
2. เกิดความร่วมมือในชุมชนในการสร้างอาชีพเสริม และสามารถสร้างรายได้ให้พ้นเกณฑ์ความยากจนได้

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

1. นักศึกษามีประสบการณ์ตรงในการลงพื้นที่ปฏิบัติจากการบริการวิชาการแก่ชุมชน
2. นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดให้กับชุมชนได้ผู้อื่น

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

มีการบูรณาการกับการเรียนการสอนใน รายวิชาหัวข้อเฉพาะทางทางการเกษตร

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน(ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ: 1. ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับชุมชน (38,500 บาท: คน: ปี)	ร้อยละ 60 จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 10 ครัวเรือน (ร้อยละ 60 หรือเท่ากับ 6 ครัวเรือน)	จำนวนครัวเรือนที่ผ่านเกณฑ์ว่ามากจน จำนวน 8 ครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 80
2. จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับชุมชน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 10 คน (ร้อยละ 80 หรือเท่ากับ 8 คน)	นักศึกษาเข้าร่วมโครงการทั้งหมด 13 คน คิดเป็นร้อยละ 130
3. จำนวนรายวิชาในหลักสูตรที่มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับคนในชุมชน	1 รายวิชา	บูรณาการกับการเรียนการสอน จำนวน 1 รายวิชา คือ หัวข้อเฉพาะทางทางการเกษตร
เชิงคุณภาพ : ร้อยละรายได้ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 15	รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้นพ้นเกณฑ์ 38,500 บาท แต่เพิ่มขึ้นไม่ถึง ร้อยละ 15
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ภายในปี 2563	เสร็จตามเวลา

1. การดำเนินงานแล้วเสร็จตามระยะเวลา		
งบประมาณที่ใช้	ร้อยละ 100	
1. มีการดำเนินการและใช้จ่ายเงินตามโครงการในปีงบประมาณ 2563		เบิกจ่ายร้อยละ 100

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านงานวิจัย

ผู้ดำเนินการสามารถนำข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการ หรือปัญหาที่เกิดจากการให้บริการวิชาการมาใช้เป็นโจทย์วิจัยต่อไปได้

- ด้านการเรียนการสอน

นักศึกษาเกิดการเรียนรู้โดยการลงมือทำจริง จึงรู้จักการวางแผน การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า จากการร่วมออกพื้นที่ให้บริการวิชาการกับอาจารย์ ซึ่งเป็นเทคนิคการสอนแบบบูรณาการ

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

มีการนำข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการวิชาการและนำผลการประชุมติดตามบริการวิชาการร่วมกัน เพื่อมาหาแนวทางในการบริการวิชาการในครั้งต่อไป จากผลสรุปดังกล่าวเห็นว่าควรจัดโครงการบริการวิชาการด้านปลูกผักอินทรีย์ การเพาะเห็ดแบบปลอดภัยให้แก่ชุมชน

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

ชุมชนสามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ต่อยอดการในการผลิตเห็ดเพื่อสร้างรายได้ในครัวเรือน และเป็นอาชีพเสริม

โครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรและพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย	
	หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิมพ์ชนก พริกบุญจันทร์ ชื่อโครงการ : การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปซาลาเปาและขนมกุยช่าย E-mail นักวิจัย : pimchanok5512@gmail.com

ที่มาและเหตุผล

หลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร มีความพร้อมทางด้านคณาจารย์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในศาสตร์เฉพาะเกี่ยวกับการเพิ่มมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญาของกระบวนการวิทยาศาสตร์ทางอาหาร ตลอดจนมีประสบการณ์ทางด้านการศึกษาเฉพาะทาง จึงได้จัดโครงการโครงการบริการวิชาการตามศักยภาพของหลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อให้บุคลากรและนักศึกษาได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือ สมาชิกในชุมชนที่มีความสนใจในด้านแปรรูปผลิตภัณฑ์ เพื่อสามารถพัฒนาเป็นอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้ต่อไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิตซาลาเปาและขนมกุยช่าย เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของสมาชิกในตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อร่วมบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนในรายวิชา FST461 การประเมินทางประสาทสัมผัส

วิธีการดำเนินโครงการ

1. ลงพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ร่วมพบปะ พูดคุยผู้นำชุมชนและชาวบ้าน สอบถามข้อมูลความต้องการหัวข้อการรับบริการที่ตรงกับความต้องการของชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน
2. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการรับบริการของชุมชนที่สอดคล้องกับศักยภาพของคณาจารย์ในหลักสูตร
3. บูรณาการกับการเรียนการสอนในรายวิชา FST460 การประเมินทางประสาทสัมผัส สำหรับนักศึกษา รหัส 60 จำนวน 18 คนในหัวข้อ “การทดสอบความชอบ” โดยการแบ่งนักศึกษาเป็น 2 กลุ่ม และมอบหมายให้นักศึกษาแต่ละคนคิดว่าและทดลองพัฒนาสูตร กระบวนการผลิต ซาลาเปาฮ่องเต้ และขนมกุยช่าย โดยใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร
4. ลงพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปซาลาเปาและขนมกุยช่าย วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2563 ณ อาคารเอนกประสงค์ หมู่ที่ 11 ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยมีผู้เข้ารับการถ่ายทอดจำนวน 31 คน
5. ติดตาม ประเมินผลการจัดโครงการหลังการจัดอบรม การนำบริการวิชาการไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ
6. สรุปผลการดำเนินการโครงการ

ผลของการดำเนินโครงการ

จากผลการดำเนินโครงการถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรและพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย กิจกรรม : การถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปชาลาเปา และกวยช่าย แก่สมาชิกหมู่ 11 ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า โครงการฯ ที่ดำเนินการสามารถตอบสนองต่อพระปณิธานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณฯ (รัชกาลที่ 10) ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน สามารถสนับสนุนให้คนในชุมชนสามารถบริหารจัดการชีวิตตนเองได้อย่างสมดุลและมีความเหมาะสม สามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชนได้อย่างยั่งยืน มีการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนรวมถึงการยกระดับรายได้ให้กับชุมชน ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้านและครัวเรือน โดยมีคะแนนการบรรลุตามวัตถุประสงค์ เท่ากับ 4.50 4.25 และ 4.25 คะแนนจากคะแนนเต็ม 5 คะแนน ตามลำดับ ดังแสดงในตาราง

ข้อ	รายการประเมินความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	±SD	ระดับความคิดเห็น
1	โครงการฯสามารถตอบสนองต่อพระปณิธานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณฯ (รัชกาลที่ 10) ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในพื้นที่ ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน	4.50	0.53	มาก
2	โครงการฯ สามารถสนับสนุนให้คนในชุมชนสามารถบริหารจัดการชีวิตตนเองได้อย่างสมดุลและมีความเหมาะสม สามารถดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำไปสู่การพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในชุมชนได้อย่างยั่งยืน	4.25	0.46	มาก
3	โครงการฯ มีการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนรวมถึงการยกระดับรายได้ให้กับชุมชน ทั้งระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้านและครัวเรือน	4.25	0.46	มาก

หมายเหตุ เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยที่ใช้ในการประเมินผลคือ

4.51-5.00	หมายถึง บรรลุตามวัตถุประสงค์ในระดับมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง บรรลุตามวัตถุประสงค์ในระดับมาก
2.51-3.50	หมายถึง บรรลุตามวัตถุประสงค์ในระดับปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง บรรลุตามวัตถุประสงค์ในระดับน้อย
1.00-1.50	หมายถึง บรรลุตามวัตถุประสงค์ในระดับน้อยที่สุด

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

1.1 ผู้ดำเนินโครงการสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่เกิดจากการบริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาต่อยอดการเรียนการสอน/ การวิจัย

1.2 คณาจารย์ในหลักสูตรที่ร่วมบริการวิชาการได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะในการฝึกอบรมและปฏิบัติงาน

1.3 เกิดเครือข่ายความร่วมมือการให้บริการวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัยกับเครือข่ายชุมชน

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

2.1 สมาชิกในตำบลดินทองสามารถนำหลักการและเทคโนโลยีการผลิตชาลาเปาและขนมกุยช่ายไปพัฒนาและต่อยอดเป็นอาชีพและสร้างรายได้แก่ตนเองและครอบครัวได้ต่อไป ส่งผลให้สมาชิกในชุมชนหรือเกษตรกร มีความสุขในการดำรงชีวิตจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชาลาเปาและกุยช่ายซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนและประเทศชาติ

2.2 ชุมชนมีผลิตภัณฑ์อาหารแปรรูปเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์และสามารถถ่ายทอดแก่กลุ่มชุมชนอื่นที่สนใจ

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

3.1 นักศึกษาได้ฝึกทักษะการวางแผนการทำงาน การแก้ไขปัญหา การสื่อสารกับเพื่อนในกลุ่ม อาจารย์ และสมาชิกในชุมชน

3.2 นักศึกษามีประสบการณ์ตรงในการลงพื้นที่ปฏิบัติจากการบริการวิชาการแก่ชุมชน

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

ผลลัพธ์จากการบูรณาการ การงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร รหัส 60 จำนวน 18 คน ในรายวิชา กอ.วอ.461 การประเมินทางประสาทสัมผัส หัวข้อ “การทดสอบความชอบ” โดยมีวัตถุประสงค์การบูรณาการ เพื่อให้ให้นักศึกษานำวิธีการทดสอบความชอบไปใช้ในการคัดเลือกสูตรและวิธีการผลิตผลิตภัณฑ์แปรรูปจากวัตถุดิบในท้องถิ่นได้ พบว่า นักศึกษาสามารถใช้การทดสอบความชอบประเมินสูตรการผลิตชาลาเปาและกุยช่าย เพื่อคัดเลือกสูตรการผลิตที่ดีที่สุด สำหรับใช้ถ่ายทอดให้สมาชิกในชุมชนเพื่อการจำหน่ายต่อไป และการเข้าร่วมบริการวิชาการในครั้งนี้ ยังเป็นการฝึกให้นักศึกษา มีความสามัคคี รู้จักการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์ต่อผู้บริโภค ฝึกทักษะการวางแผนการทำงาน การแก้ไขปัญหา การสื่อสารกับเพื่อนในกลุ่ม อาจารย์ และสมาชิกในชุมชน หลังเสร็จสิ้นการบริการวิชาการมีการประเมินผลการบูรณาการดังตาราง

ข้อ	รายการประเมินความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	±SD	ระดับความคิดเห็น
1	การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน			
1.1	การระบุงานบริการวิชาการใน มคอ. 3	4.50	0.53	มาก
1.2	ความมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการดำเนินการบริการวิชาการ	5.00	0.00	มากที่สุด
2	การบูรณาการงานบริการวิชาการกับการวิจัย			
2.1	การนำผลการวิจัยไปเผยแพร่หรือใช้ประโยชน์ในการบริการวิชาการ	4.00	0.76	มาก
2.2	การนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการมาพัฒนาองค์ความรู้ใหม่หรือต่อยอดผ่านกระบวนการวิจัย	4.00	0.76	มาก
3	คุณภาพของการให้บริการวิชาการ			
3.1	คุณภาพและความพร้อมของบุคลากรที่ให้บริการ	4.75	0.46	มากที่สุด
3.2	ผู้รับบริการนำความรู้ที่ได้จากการบริการวิชาการไปใช้ประโยชน์	4.75	0.46	มากที่สุด

หมายเหตุ เกณฑ์คะแนนเฉลี่ยที่ใช้ในการประเมินผลคือ

4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

- 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย
 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน(ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ: 1.จำนวนผู้รับบริการ จำนวน 30 คน	1.ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	1.ร้อยละ 100 (จำนวน 31คน)
เชิงคุณภาพ : 1.การบูรณาการกับการเรียนการสอน/ การวิจัย 2. ความพึงพอใจต่อกระบวนการ ให้บริการ	1.บูรณาการกับการเรียนการ สอนหรือการวิจัยอย่างน้อย 1 ด้าน 2. ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	1.บูรณาการกับการเรียนการสอน รายวิชา การประเมินทางประสาท สัมผัส 2. ร้อยละ 93.6
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ต.ค. 62 – มี.ค. 63	23 ก.พ. 63.
งบประมาณที่ใช้	35,000	35,000

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านงานวิจัย

ผู้ดำเนินโครงการสามารถนำข้อมูลจากการลงพื้นที่บริการวิชาการ มาต่อยอดเป็นโครงการวิจัยด้านการ
 แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

- ด้านการเรียนการสอน

นักศึกษา มีทักษะการวางแผนการดำเนินงาน การสื่อสาร และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการ
 ทำปัญหาพิเศษ

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

สมาชิกในชุมชนต้องการรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีการแปรรูปจากผลผลิตทางการเกษตรที่มีในชุมชน
 เช่น ละมุด มะม่วง มะละกอ

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

- สมาชิกในชุมชนสามารถนำหลักการและเทคโนโลยีการผลิตชาลาเปาและกวยช่ายไปพัฒนาต่อยอดเป็น
 อาชีพเสริมได้

- ชุมชนสามารถเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่ายในการจัดทำอาหารว่างในการจัดกิจกรรมของชุมชน เช่น
 การจัดอาหารว่างประกอบการประชุมในชุมชนหรือหน่วยงานต่างๆ หรืองานเทศกาลของชุมชน

**การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกร
ในตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก**

หัวหน้าโครงการ : อาจารย์ พัชรนันท์ โกธธรรม

ชื่อโครงการ : การถ่ายทอดเทคโนโลยีและพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับ
ประชาชนในพื้นที่จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดสุโขทัย (กิจกรรม :
การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มรายได้)

E-mail นักวิจัย : patthanun2309@gmail.com

ที่มาและเหตุผล

ด้วยพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสำหรับปลูกพืชไร่ และพืชสวน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และจากการสำรวจข้อมูลของกรมพัฒนาชุมชน และข้อมูล กชช.2ค ของจังหวัดพิษณุโลก พบว่าเป็นพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนเป็นอันดับที่ 1 ที่ต้องแก้ปัญหาความยากจน โดยเฉพาะต้องการให้เกษตรกรมีรายได้เสริมภายในครัวเรือนนอกเหนือจากรายได้หลัก เพื่อให้เกษตรกรมีความเพียงพอกับต้องการภายในครัวเรือนและพื้นที่เกษตรความยากจน อย่างไรก็ตามสภาพต้นทุนในพื้นที่ดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงสัตว์ และทำประมง เป็นอาชีพเสริม โดยมีพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจำนวน 1,500 ไร่ และมีพื้นที่ปศุสัตว์จำนวน 2,500 ไร่ ดังนั้นหากมีการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มรายได้ในพื้นที่ดังกล่าวนี้ ตามบริบทและความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น จะช่วยให้เกษตรกรสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างอาชีพ มีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น และลดค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มรายได้แก่เกษตรกรในตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

วิธีการดำเนินโครงการ

ดำเนินการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาเศรษฐกิจให้กับเกษตรกรจำนวน 11 ด้วยวิธีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการเพาะเลี้ยงปลาเศรษฐกิจ โดยมีหัวข้อการอบรม ดังนี้ 1) การเตรียมการเพาะเลี้ยงและการจัดการระหว่างการเลี้ยงปลาเศรษฐกิจในบ่อซีเมนต์ และกระชังในบ่อดิน 2) การจัดการด้านอาหารและโรคระหว่างเลี้ยง การได้รับความรู้จากการอบรมดังกล่าวจะทำให้ผู้อบรมเข้าใจในการเลี้ยงปลาเศรษฐกิจและสามารถที่นำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไปในอนาคต

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

สามารถนำผลจากการดำเนินโครงการไปพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ที่เกิดจากงานต่อไป

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

เกษตรกร ชุมชน หรือองค์กร ที่ได้รับความรู้จากการอบรมดังกล่าวจะทำให้ผู้อบรมเข้าใจในการเลี้ยงปลาเศรษฐกิจ และสามารถที่นำไปประยุกต์ใช้ได้ต่อไปในอนาคต โดยสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีและการ

ปฏิบัติที่ได้จากการอบรมไปประกอบอาชีพ และพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น ให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เป็นการช่วยสร้างเศรษฐกิจในเขตพื้นที่หรือชุมชน

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

จากการดำเนินงานโครงการมีการบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และรายวิชาโครงการพิเศษทางสัตวศาสตร์ โดยให้นักศึกษาหลักสูตรสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน 5 คน ร่วมการดำเนินงานเป็นผู้ช่วยวิทยากรประจำกลุ่ม ทำให้นักศึกษามีทักษะในการเลี้ยงจากการปฏิบัติจริง และสามารถที่จะทำได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เป็นการฝึกฝนมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านกลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพ

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

สามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และรายวิชาโครงการพิเศษทางสัตวศาสตร์

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน (ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ: 1. ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาเกณฑ์ความยากจน (38,500 บาท : คน : ปี)	ร้อยละ 60 จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 11 ครัวเรือน (ร้อยละ 60 หรือเท่ากับ 7 ครัวเรือน)	ร้อยละ 100 จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 11 ครัวเรือน (ร้อยละ 72.72 หรือเท่ากับ 8 ครัวเรือน)
2. จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับชุมชน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 5 คน (ร้อยละ 80 หรือเท่ากับ 4 คน)	ร้อยละ 100 จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 5 คน (ร้อยละ 100 หรือเท่ากับ 5 ครัวเรือน)
3. จำนวนรายวิชาในหลักสูตรที่มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับคนในชุมชน	ไม่น้อยกว่า 2 รายวิชา	2 รายวิชา
เชิงคุณภาพ : 1. ร้อยละรายได้ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 15	ร้อยละ 100
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563
งบประมาณที่ใช้	98,000 บาท	98,000 บาท

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านการเรียนการสอน

การบูรณาการร่วมกับการเรียนการสอนในรายวิชา หลักการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และรายวิชาโครงการพิเศษทางสัตวศาสตร์ โดยให้นักศึกษาหลักสูตรสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์ ร่วมการดำเนินงานเป็นผู้ช่วยวิทยากรประจำกลุ่ม จำนวน 5 คน เพื่อเสริมสร้างความรู้ในเชิงปฏิบัติแก่นักศึกษา

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

เกษตรกรต้องการมีความรู้ในเรื่อง กาเพาะพันธุ์ปลา เพื่อลดต้นทุนด้านค่าลูกพันธุ์ในการเลี้ยง

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมการเพาะเลี้ยงปลาเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มรายได้ในพื้นที่ดังกล่าวนี้ สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีและการปฏิบัติที่ได้จากการอบรมไปประกอบอาชีพ และพัฒนาอาชีพในท้องถิ่นให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เป็นการช่วยสร้างเศรษฐกิจในเขตพื้นที่หรือชุมชนต่อไป

การอบรมเชิงปฏิบัติการการสนับสนุนการเพาะเลี้ยงกบนา (อับซ่า กบน้อยไม่ด้อยค่า)

ต.ดินทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประภาศิริ ใจผ่อง

ชื่อโครงการ : การสนับสนุนการเพาะเลี้ยงกบนาเพื่อเป็นแหล่งอาหารและรายได้
ชุมชน ต.ดินทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก

E-mail นักวิจัย : jprapasiri@hotmail.com

ที่มาและเหตุผล

จากการสำรวจข้อมูลของกรมพัฒนาชุมชน และข้อมูล กชช. 2ค ของจังหวัดพิษณุโลกทั้ง 9 อำเภอ พบว่า อำเภอวังทอง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลดินทองที่มีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบเหมาะสำหรับปลูกพืชไร่ และพืชสวน อาชีพหลัก ทำนา อาชีพเสริม เพาะพันธุ์กล้าไม้และปลูกไม้ผล และเป็นพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนเป็นอันดับที่ 1 ของจังหวัดพิษณุโลก โดยเฉพาะต้องการให้ประชาชนมีรายได้เสริมภายในครัวเรือนนอกเหนือจากรายได้หลัก หรือสร้างอาชีพใหม่ให้กับประชาชนเพื่อให้มีความเพียงพอต่อการภายในครัวเรือนและพ้นเกณฑ์ความยากจน และจากข้อมูลของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม (2561) ได้รายงานข้อมูล กชช. 2ค และข้อมูล จปฐ ประจำปี 2560 ผ่านโครงการไทยนิยมยั่งยืน ได้สรุปผลการพูดคุยเพื่อยืนยันข้อมูลความต้องการของชุมชนตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามร่วมกับพัฒนาชุมชนอำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก แสดงเป็นแบบวิเคราะห์ปัญหาความต้องการกับผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามของปัญหาความต้องการที่สามารถดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาความต้องการในระดับพื้นที่ ซึ่งพบว่าเกษตรกรมีความต้องการในการที่จะอบรมความรู้ทางการประมง เช่น การเลี้ยงปลา และการเลี้ยงกบ ในหมู่ที่ 3, 7, 9 และ 11 เพื่อเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริม อันเนื่องมาจากปัญหาการว่างงานและรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่ายในครัวเรือน มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามร่วมกับหน่วยงานภายในระดับคณะจึงดำเนินการแก้ไขปัญหาในระดับท้องถิ่นด้วยโครงการบริการวิชาการในรูปแบบต่างๆ จึงได้จัดโครงการอบรมส่งเสริมสนับสนุนการเพาะเลี้ยงกบนาให้กับเกษตรกร หมู่ 11 ตำบลดินทอง อ.วังทอง เป็นโครงการที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามจัดทำขึ้นเพื่อให้หลักสูตรสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน โดยมีกลุ่มเป้าหมายคือเกษตรกรผู้มีความสนใจในการเพาะเลี้ยงกบเพื่อเป็นอาชีพ และเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ตำบลดินทอง อ.วังทอง จ.พิษณุโลก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านรูปแบบการเลี้ยง การเพาะพันธุ์ การอนุบาล อาหารและการให้อาหาร การป้องกันโรค การจัดการสุขภาพ และการจัดการฟาร์มให้กับเกษตรกร และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงกบนาจะมีรายได้ที่เพิ่มมากขึ้น สามารถลดต้นทุนการผลิต ได้กำไรสูง นำไปสู่การเพิ่มรายได้และสร้างเสริมอาชีพให้ชุมชนได้อย่างยั่งยืน สามารถเป็นชุมชนต้นแบบให้กับชุมชนอื่นเพื่อความยั่งยืนของอาชีพเกษตรกรต่อไป

กบเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งที่คนไทยนำมาบริโภคเป็นอาหาร เนื่องจากมีคุณค่าทางอาหารสูงและมีรสชาติอร่อย ปัจจุบันความต้องการในการบริโภคกบมีเพิ่มมากขึ้นทั้งในประเทศและต่างประเทศ (ภาณุวัฒน์, 2546; พงศ์พัฒน์, 2540) อย่างไรก็ตามผลผลิตกบทั้งจากธรรมชาติ และจากฟาร์มเพาะเลี้ยงไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด รวมทั้งประชากรกบนาในธรรมชาติลดลงอย่างรวดเร็ว

โดยเฉพาะในภาคเหนือของประเทศไทยที่มีการขยายพื้นที่อยู่อาศัยและบุกรุกพื้นที่ป่ามากขึ้น กบเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงสั้น คือประมาณ 3 ถึง 4 เดือน/รุ่น จะได้ผลผลิตประมาณ 4 ถึง 6 ตัว/กก. และจำหน่ายได้ราคาดี (80 ถึง 120 บาท/กก.) สามารถให้ความคุ้มค่าทางธุรกิจได้อย่างรวดเร็ว จึงทำให้ปัจจุบันมีผู้สนใจในอาชีพเลี้ยงกบเป็นจำนวนมากโดยกบที่มีการเพาะเลี้ยงกันมากที่สุด คือ กบนา (*Rana rugulosa*) แม้จะมีการทำฟาร์มเลี้ยงกบในเชิงพาณิชย์เพิ่มมากขึ้น โดยเน้นหลักการเลี้ยงแบบอินทรีย์เพื่อเป็นอาหารปลอดภัยมีวัตถุดิบที่ปลอดภัยในการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอินทรีย์คือเพื่อให้ได้ผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์จากกระบวนการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปลอดภัยต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค โดยมีหลักการการผลิตแบบเกษตรผสมผสานรักษาความหลากหลายทางชีวภาพหมุนเวียนการใช้ทรัพยากรภายในฟาร์มให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนา ต่อยอด การเลี้ยงกบนาให้ครบวงจรด้วยการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลายเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิต โดยปกติการจำหน่ายกบมีชีวิตราคาช่วงฤดูฝนอยู่ที่ราคา 60-70 บาท ราคาในช่วงฤดูร้อนอยู่ที่ราคา 80-100 บาทนอกเหนือการจำหน่ายกบมีชีวิต เช่น การบรรจุกบแบบใส่ถุงสุญญากาศ การทำกบปรุงรส การทำกบแดดเดียว การทำหนังกบทอดกรอบ เป็นต้น ซึ่งลักษณะดังกล่าวถือเป็นลักษณะเด่นที่จะสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ให้ได้ลักษณะเฉพาะของชุมชนมีรายได้ที่สูงขึ้น มีความมั่นคงทางด้านอาชีพ และสามารถเลี้ยงตนเองได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนให้เป็นลักษณะเฉพาะของพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดจำหน่ายสินค้าบนช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

วิธีการดำเนินโครงการ

ทำการฝึกอบรมให้กับเกษตรกรจำนวน 15 ราย โดยใช้การบรรยายควบคู่กับการทดลองปฏิบัติจริงในการเพาะเลี้ยงกบนา เช่น การคัดเลือกเพศ วิธีการเลี้ยงในโรงเรือน การเลี้ยงในกระชังบัก อาหารและการให้อาหาร การจัดการการเลี้ยง และการป้องกันโรค ด้วยการใช้อุปกรณ์ผสมผสานกับหลักวิชาการในการเลี้ยง โดยให้ผู้อบรมเข้าใจในกระบวนการเลี้ยงกบนาอย่างครบวงจร และสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเอง ตลอดจนสามารถนำผลการดำเนินงานเผยแพร่ เป็นตัวอย่างให้กับชุมชนใกล้เคียงได้ต่อไป

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

การดำเนินโครงการดังกล่าวนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และเป็นการพัฒนา ต่อยอดองค์ความรู้ที่เกิดจากการดำเนินงานในครั้งนี้

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

เกษตรกร ชุมชน หรือองค์กร สามารถนำหลักการและขั้นตอนในการเพาะเลี้ยงกบนาพัฒนาเป็นเชิงพาณิชย์ให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ด้านสังคมและชุมชน ช่วยสร้างความเข้มแข็งในอาชีพของชุมชน นอกจากนี้ทำให้ชุมชนหรือเกษตรกรได้รับประโยชน์ มีความสุขต่อการดำรงชีวิตจากผลประโยชน์ที่ได้รับซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในท้องถิ่น

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษาศาขวิชาสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอาหารมีความรู้ ประสบการณ์ และทราบถึงวิธีการในการเลี้ยงจากการปฏิบัติจริง และสามารถที่จะทำได้ อย่างถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนสามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนได้

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

สามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการผลิตสัตว์ หลักการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเลี้ยงปลาผสมผสาน และการผลิตสัตว์ปีกได้

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน (ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ: 1. ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาเกณฑ์ความยากจน (38,500 บาท : คน : ปี) 2. จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับชุมชน 3. จำนวนรายวิชาในหลักสูตรที่มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับคนในชุมชน	ร้อยละ 60 จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 5 ครัวเรือน (ร้อยละ 60 หรือเท่ากับ 3 ครัวเรือน) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 2 คน (ร้อยละ 80 หรือเท่ากับ 2 คน) ไม่น้อยกว่า 1 รายวิชา	ครัวเรือนทั้งสิ้น 5 ครัวเรือน (ร้อยละ 100 หรือเท่ากับ 5 ครัวเรือน) ร้อยละ 100 จำนวนนักศึกษาทั้งสิ้น 2 คน (ร้อยละ 100 หรือเท่ากับ 2 คน) 2 รายวิชา
เชิงคุณภาพ : 1. ร้อยละรายได้ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 15	ร้อยละ 100
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563
งบประมาณที่ใช้	98,000	98,000

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน บูรณาการกับการเรียนการสอน ของนักศึกษสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ในรายวิชาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โครงการบริการวิชาการนี้ ทำให้นักศึกษาได้มีความรู้ ประสบการณ์ และได้ปฏิบัติจริงใน

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

กลุ่มผู้เลี้ยงกบต้องการมีความรู้ในเรื่อง การแปรรูปเพื่อมูลค่าของผลผลิต และบัญชีครัวเรือน เป็นต้น

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

เกษตรกรสามารถนำหลักการและขั้นตอนในการเพาะเลี้ยงกบนาและการแปรรูปกบเพื่อเพิ่มมูลค่าของผลผลิต นอกจากนี้ยังช่วยสร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นการสร้างความเข้มแข็งในอาชีพของชุมชนนอกจากนี้ทำให้ชุมชนหรือเกษตรกรได้รับประโยชน์ มีความสุขต่อการดำรงชีวิตจากผลประโยชน์ที่ได้รับซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในท้องถิ่น และประเทศชาติ

พัฒนานักศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรชีวภาพ
ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัยวรรณ ฉัตรธง
ชื่อโครงการ : พัฒนานักศึกษาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนา
ผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรชีวภาพ ตำบลจอมทอง
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
E-mail : nuwongs@hotmail.com

ที่มาและเหตุผล

จากที่หลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารแก่ชุมชนจอมทองผ่านการวิจัยและการบริการวิชาการอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือที่ติดต่อมาระหว่างหลักสูตรฯ และชุมชนจอมทอง ส่งผลที่ดีต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของสมาชิกในชุมชน ทำให้การบริการวิชาการแก่ชุมชนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี นอกจากนี้ได้มีการติดตามการนำผลการบริการวิชาการไปใช้ประโยชน์ พบว่ากลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการมีความสนใจเป็นอย่างดี และนำองค์ความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ต่างๆ ที่มีในท้องถิ่น เช่น กลัวยและมะม่วง เพื่อบริโภคเองหรือจำหน่ายเป็นรายได้เสริม จากการร่วมมือที่มีมาตลอด จึงสนใจการทำทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าและมีคุณค่าต่อชุมชน ดังนั้นปี 2563 หลักสูตรวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ได้เล็งเห็นความสำคัญและเข้าใจในคุณค่าของการนำวัตถุดิบหลักจากทรัพยากรท้องถิ่นในชุมชน มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำทรัพยากรชีวภาพมาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าเพิ่มได้

วิธีการดำเนินโครงการ

วิธีการดำเนินงาน (กล่าวสรุปโดยย่อ) :

หลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารได้จัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาร่วมกับบริการวิชาการถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรชีวภาพ ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ภายใต้งานจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร เนื่องจากโครงการบริการวิชาการที่จัดก่อนหน้าได้ยกเลิกไปในช่วงสถานการณ์โรคระบาด Covid-19 และได้ประสานการจัดโครงการกับท่านกำนันสุธาสนี พรหมสิทธิ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้นหลักสูตรสาขาวิชาฯ จึงปรับโครงการดังกล่าวจัดเป็นกิจกรรมหนึ่งในงานจัดการศึกษาของหลักสูตรสาขาวิชาฯ ซึ่งทางหลักสูตรฯ ได้ดำเนินการบริการวิชาการในตำบลจอมทองอย่างต่อเนื่องทุกปีเป็นเวลา 10 ปี ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 หลักสูตรสาขาวิชาฯ ได้ดำเนินงานกิจกรรมตามขั้นตอนรายละเอียดดังนี้

1. หลักสูตรสาขาวิชาฯ ประชุมเพื่อจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาร่วมกับบริการวิชาการพัฒนาเครื่องดื่มแก่ชุมชนจอมทอง จากข้อเสนอแนะการบริการวิชาการปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยหลักสูตรสาขาวิชาฯ มีแนวคิดในการใช้สมุนไพรหรือวัตถุดิบท้องถิ่น

2. ติดต่อประสานงานกับกำนันตำบลจอมทองเพื่อกำหนดจำนวนผู้เข้ารับบริการและรายละเอียดเครื่องตีที่ต้องการต่อยอด ซึ่งชุมชนร้องขอการแปรรูปน้ำมันข้าวโพด

3. หลักสูตรสาขาวิชา สืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลสมุนไพรท้องถิ่นหรือวัตถุดิบท้องถิ่น จากรายวิชาภูมิสังคมในระบบเกษตรภาคเหนือตอนล่าง จากนั้นประสานนักศึกษาเพื่อสอบถามแนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เครื่องตีจากสมุนไพรท้องถิ่นและวัตถุดิบท้องถิ่น ผลสรุปคือ น้ำตะไคร้ใบเตย และน้ำกระชายผสมน้ำผึ้งและมะนาว

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบมอบหมายงานให้นักศึกษาสืบค้นสารสนเทศสูตรและวิธีการผลิตเครื่องตีน้ำมันข้าวโพด น้ำกระชายผสมน้ำผึ้งและมะนาว และน้ำตะไคร้ใบเตย โดยสูตรน้ำตะไคร้ใบเตยได้ดัดแปลงสูตรจากงานวิจัยของ ผศ.พิมพ์ชนก พริกบุญจันทร์ งานวิจัยเรื่อง การศึกษากระบวนการผลิตเครื่องตีตะไคร้ผสมใบเตย (2555)

5. พัฒนาทักษะปฏิบัตินักศึกษาโดยทดลองสูตรและวิธีการทำตามที่นักศึกษาสืบค้น พร้อมปรับสูตรจนได้สูตรที่นำไปใช้ในการบริการวิชาการ จากนั้นประสานกำนันตำบลจอมทองเพื่อนัดวันถ่ายทอดเทคโนโลยีในหัวข้อ “เครื่องตีจากพืชและสมุนไพรท้องถิ่น”

6. ดำเนินการจัดเตรียมวัตถุดิบและอุปกรณ์ และจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาร่วมกับบริการวิชาการถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรชีวภาพ ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ตำบลจอมทอง ในวันพฤหัสบดีที่ 25 มิถุนายน 2563 โดยมีรูปแบบแบ่งผู้เข้าอบรมเป็น 3 กลุ่ม ให้นักศึกษาเป็นวิทยากรหลักในการบรรยายส่วนประกอบและสูตรการผลิต และร่วมลงมือปฏิบัติพร้อมชุมชนโดยมีอาจารย์ในหลักสูตรสาขาวิชา เป็นผู้ดูแล

7. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจ สรุปผลการดำเนินงานและจัดทำรายงาน

ผลของการดำเนินโครงการ

จากการประเมินตามตัวชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรมที่ตั้งไว้ พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประกอบด้วย นักศึกษาหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร จำนวน 11 คน บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน จำนวน 9 คน (อาจารย์ 6 คน เจ้าหน้าที่ 3 คน) และชุมชนผู้รับบริการจำนวน 30 คน รวมผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด 50 คน ส่วนผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรโดยรวมได้รับคะแนนประเมินเป็น 3.51 คะแนน อยู่ในระดับดี สำหรับผลการประเมินตามตัวชี้วัดความสำเร็จเชิงคุณภาพของกิจกรรมนี้ พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละ 88.33 คิดเป็น 4.42 คะแนนจากคะแนนเต็ม 5 ซึ่งมากกว่าผู้รับบริการ (ร้อยละ 85.00 คิดเป็น 4.25 คะแนน) อาจารย์เจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 93.33 คิดเป็น 4.67 คะแนน) และนักศึกษา (ร้อยละ 86.67 คิดเป็น 4.33 คะแนน) ซึ่งผ่านทุกตัวชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรมทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

การประเมินกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 2 ข้อ คือ เพื่อเพิ่มศักยภาพทักษะประสบการณ์ของนักศึกษาสำหรับการประกอบวิชาชีพในอนาคต และเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาและทักษะในศตวรรษที่ 21 ในกลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพ พบว่า นักศึกษาสามารถสืบค้น เสนอแนวคิดในการพัฒนาเครื่องตีตามโจทย์ที่กำหนด ทดลองสูตร และปรับสูตรเพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ตามที่กำหนดไว้ โดยมีอาจารย์ให้คำแนะนำดูแล นอกจากนี้ในการจัดการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่ชุมชนนักศึกษามีทักษะด้านชีวิตและอาชีพ จากการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาและอาจารย์ในหลักสูตรสาขาวิชา พบว่า นักศึกษาได้รับกลุ่มทักษะชีวิตและอาชีพ โดยเฉพาะความสามารถรับผิดชอบและความสามารถผลิตผลงานมากที่สุด รองลงมา คือ ความสามารถในการปรับตัวและยืดหยุ่นและความเป็นผู้นำและรับผิดชอบทางสังคม สำหรับ

นักศึกษาคิดว่าตนเองได้เพิ่มทักษะด้านการรู้ส้อมากขึ้นร้อยละ 100 ส่วนกลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม นักศึกษาคิดว่าได้เพิ่มทักษะทุกด้านและได้รับทักษะด้านการสื่อสารและความร่วมมือมากที่สุด รองลงมาด้านการคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นจากอาจารย์ ในส่วนของการเพิ่มทักษะเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต นักศึกษาสามารถทำได้จากกระบวนการพัฒนาเพื่อบริการวิชาการ ส่วนนักศึกษาคิดว่าจะนำไปประยุกต์ใช้ในอนาคตได้คิดเป็น 4.33 คะแนน หรือร้อยละ 86.67 จากผลการดำเนินงาน พบว่า ผลลัพธ์จากโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และตัวชี้วัดทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้ โครงการนี้จึงบรรลุตามวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดที่กำหนด

ในส่วนของผู้รับบริการพบว่า สามารถนำความรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตร คิดเป็น 4.25 คะแนนหรือร้อยละ 85 จากการสอบถามการต่อยอดนำเครื่องต้มจากพืชและสมุนไพรท้องถิ่นไปใช้ ผู้รับบริการให้ข้อมูลว่าจะนำไปผลิตเครื่องต้มใช้ในการจัดกิจกรรมของชุมชน เช่น การจัดอาหารว่างประกอบการประชุมในชุมชนหรือหน่วยงานต่างๆ แปรรูปในเพื่อใช้งานพิธีขึ้นบ้านใหม่ หรือแปรรูปเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน

ผลความสำเร็จของโครงการ

มิติด้านเชิงปริมาณ	
แผน	ผล
ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ :	
1. นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร ค่าเป้าหมาย 7 คน	1. นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหารเข้าร่วมกิจกรรม 11 คน
2. บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน ค่าเป้าหมาย 8 คน	2. บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุน 9 คน
3. บุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย (ประชาชนทั่วไป) ค่าเป้าหมาย 30 คน	3. บุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย (ประชาชนทั่วไป) 30 คน
4. คะแนนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร ค่าเป้าหมาย คะแนนช่วง 3.01 – 4.00 ระดับดี	4. คะแนนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร มีผลประเมินคะแนนเท่ากับ 3.51 คะแนน ระดับดี
มิติด้านเชิงคุณภาพ	
แผน	ผล
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ :	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ :
1. ร้อยละความพึงพอใจโดยรวมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ค่าเป้าหมาย ร้อยละ 80	1. ร้อยละความพึงพอใจโดยรวมของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งผู้รับบริการ (ร้อยละ 85.00) อาจารย์เจ้าหน้าที่ (ร้อยละ 93.33) และนักศึกษา (ร้อยละ 86.67) รวมเฉลี่ย ร้อยละ 88.33

ภาพกิจกรรมพัฒนานักศึกษาร่วมกับบริการวิชาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากทรัพยากรชีวภาพ ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
วันที่ 25 มิถุนายน 2563

บทสังเคราะห์งานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนวโครงการ อพ.สธ.

หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยวรรณ สุขวิทิตพัฒนา

ชื่อโครงการ : การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์
ทรัพยากรตามแนวโครงการ อพ.สธ.

E-mail นักวิจัย : piyawan.su@psru.ac.th

ที่มาและเหตุผล

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามเป็นโครงการที่ดำเนินงานสนองพระราชดำริตามแนวทางการสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร ในโครงการ อพ.สธ. ตามกรอบการสร้างจิตสำนึก กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยมีเป้าหมายให้เยาวชนและประชาชนได้เข้าศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติด้วยความเพลิดเพลินและแฝงไว้ซึ่งความรู้ โดยมีคณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญและนักศึกษาในแต่ละสาขาให้คำแนะนำและให้แนวทางการศึกษาตลอดจนถ่ายทอดความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งสามฐานทรัพยากร ได้แก่ ฐานทรัพยากรกายภาพ ฐานทรัพยากรชีวภาพ ฐานทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาโดยนำเสนอในรูปแบบการนำเที่ยวทั้งในส่วนฟาร์มพืช ฟาร์มสัตว์ การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรและต่อยอดภูมิปัญญาเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริตามโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
2. เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนและประชาชนได้ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติผ่านกระบวนการท่องเที่ยวเชิงเกษตร
3. เพื่อถ่ายทอดความรู้และสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรให้แก่เยาวชนและประชาชน
4. เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรครอบคลุมทั้งสามฐานทรัพยากร

วิธีการดำเนินโครงการ

1. การรวบรวมและพัฒนาองค์ความรู้ในด้านการนำพืชประจำถิ่นมาแปรรูปเป็นอาหาร เครื่องสำอาง การนำมาใช้ประโยชน์ในฟาร์มสัตว์ ตลอดจนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องมือเครื่องจักรที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปพืชประจำถิ่น
2. การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนวโครงการ อพ.สธ. จัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ครอบคลุมทุกกิจกรรม จัดทำเป็นเส้นทางท่องเที่ยวจากต้นน้ำสู่ปลายน้ำ ดังนี้

- 1) แปลงพืชประจำถิ่น อพ.สธ.
- 2) ห้องแสดงผลิตภัณฑ์จากการแปรรูปพืชประจำถิ่นเป็นนวัตกรรมอาหาร เครื่องสำอาง
- 3) องค์ความรู้หรือเครื่องจักรต้นแบบที่เกี่ยวข้องกับการแปรรูปพืชประจำถิ่น
- 4) ฟาร์มสัตว์ต้นแบบที่มีการนำพืชประจำถิ่นมาใช้ประโยชน์

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

คณาจารย์แต่ละหลักสูตรได้พัฒนาความเชี่ยวชาญในแต่ละศาสตร์ดังนี้

- 1) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ : ฟาร์มเกษตรพืชทำการผลิตพืชต่าง ๆ หมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยใช้ระบบการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ อีกทั้งเป็น Model ต้นแบบของการบริหารจัดการฟาร์มเกษตรพอเพียง ดังนี้
  - แปลงเกษตรอินทรีย์ : ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ มกษ.9000 เล่ม 1-2552 จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยจัดว่าเป็นแหล่งผลิตพืชเกษตรอินทรีย์ (รหัส TAS:5483) จำนวน 14 ชนิด ได้แก่

1) ผักกาดขาว	2) ค่ะน้า	3) กวางตุ้ง
4) กวางตุ้งฮ่องเต้	5) ผักโขม	6) ผักบุ้งจีน
7) กะเพรา	8) โหระพา	9) ผักชี
10) มะเขือม่วง	11) มะเขือเปราะ	12) ถั่วฝักยาว
13) บวบ	14) ผักสลัด	
  - แปลงข้าวอินทรีย์
  - แปลงข้าวโพด
  - สวนส้มโอ
  - โรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์
  - สวนฝรั่งไร้เมล็ด
  - พืชผัก ทำการผลิตหมุนเวียนตลอดทั้งปี นอกจากนี้ยังมีการปลูกพืชน้ำเป็นแบบบัวกินได้ภายในฟาร์มเกษตรพืช เช่น ชะอม ผักหวานบ้าน มะเขือดอกชมจันทร์ ผักบุ้งนาตามคูน้ำ
- 2) สาขาวิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร : จากการนำเปลือกกล้วยน้ำว้ามาหมักจากนั้นนำมาสกัดสารสำคัญและทดสอบฤทธิ์ต้านแบคทีเรีย พบว่าสารสกัดมีฤทธิ์ลดการสะสมของแบคทีเรีย จึงนำสารสกัดเปลือกกล้วยมาพัฒนานวัตกรรมดังนี้
  - เจลล้างมือชนิดไม่ต้องล้างออกผสมสารสกัดจากเปลือกกล้วย
  - สบู่ล้างมือที่มีส่วนผสมของสารสกัดจากเปลือกกล้วย
- 3) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร : พัฒนานวัตกรรมอาหารจากแป้งกล้วย การใช้เทคโนโลยีสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์อาหารและการใช้ประโยชน์จากสมุนไพรดังนี้
  - แป้งกล้วย
  - โคนวาฟเฟิลไอศกรีมจากแป้งกล้วย

- Topping เม็ดปืทจากน้ำหวานเพื่อตกแต่งไอศกรีม
  - ไอศกรีมนมสด
  - น้ำตะไคร้ใบเตย
  - น้ำนมข้าวโพด
- 4) สาขาวิชาสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ : พัฒนานวัตกรรมการผลิตอาหารสัตว์จากเปลือกกล้วย ดังนี้
- อาหารไก่
  - อาหารปลา
- 5) สาขาวิชาวิศวกรรมเกษตรและอาหาร : พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการแปรรูปกล้วยเพื่อการเกษตรและอาหาร ดังนี้
- เครื่องสับย่อยต้นกล้วย
  - เครื่องอบกล้วย
  - เครื่องสไลด์กล้วย
- 6) โครงการอนุรักษ์ พันธุ์กรรมพืชในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) : การเก็บรักษา การอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์จากพืช ดังนี้
- เมล็ดพันธุ์พืช
  - พรรณไม้

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนวโครงการ อพ.สธ. จัดขึ้นในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2563 ซึ่งมีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 4 โรงเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 151 คน ดังนี้

1) โรงเรียนบ้านกลางพิทยาคม	38	คน
2) โรงเรียนวังโพรงพิทยาคม	14	คน
3) โรงเรียนวังมะด่านพิทยาคม	15	คน
4) โรงเรียนทรัพย์ไพรวัลย์พิทยาคม	84	คน
รวม	151	คน

นักเรียนที่เยี่ยมชมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนวโครงการ อพ.สธ. ได้รับองค์ความรู้และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ดังนี้

- 1) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ :
- เยี่ยมชม : แปลงเกษตรอินทรีย์ แปลงข้าวอินทรีย์ แปลงข้าวโพด สวนส้มโอ โรงผลิตปุ๋ยอินทรีย์ สวนฝรั่งไร้เมล็ด พืชผัก
  - รับแจก : กล้าพันธุ์ไม้ถิ่นกินได้ ได้แก่ พริกชี้หู ผักหวานบ้าน ชะอม กล้วยมะลิอ่อน
- 2) สาขาวิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร :
- ชมนิทรรศการ : ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและเครื่องสำอาง
  - รับแจก : เจลล้างมือชนิดไม่ต้องล้างออกผสมสารสกัดจากเปลือกกล้วย

สบู่อ่างมือที่มีส่วนผสมของสารสกัดจากเปลือกกล้วย

- 3) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร :
  - เยี่ยมชม : โรงงานต้นแบบและเครื่องมือแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหาร
  - ชมการสาธิตการผลิตและชิม : แป้งกล้วย
โคนวาฟเฟิลไอศกรีมจาก แป้งกล้วย
Topping เม็ดบิ๊ทจากน้ำหวานเพื่อตกแต่ง
ไอศกรีม ไอศกรีมนมสด
  - ชิมและรับแจก : น้ำตะไคร้ใบเตย นำนมข้าวโพด
- 4) สาขาวิชาสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ :
  - เยี่ยมชม : ฟาร์มปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ กวางลูซ่า บ่อปลาคราฟ
  - ชมนิทรรศการ : การผลิตอาหารไก่และอาหารปลา
  - รับแจก : อาหารไก่และอาหารปลา
- 5) สาขาวิชาวิศวกรรมเกษตรและอาหาร :
  - เยี่ยมชม : เครื่องมือทางด้านวิศวกรรมที่ประยุกต์ใช้กับงานด้าน
การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร ได้แก่ เครื่องสับย่อยต้นกล้วย
เครื่องอบกล้วย เครื่องสไลด์กล้วย
  - รับแจก : กล้วยดิบซ็อกโกแลตฟองดู น้ำดื่มจากเครื่องผลิตน้ำ
แบบ reverse osmosis กล้วยฉาบซึ่งสไลด์จากเครื่องสไลด์
- 6) โครงการอนุรักษ์ พันธุ์กรรมพืชในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
(อพ.สธ.) : การเก็บรักษา การอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ เมล็ดพันธุ์พืชและพรรณไม้
น้ำ
  - ชมนิทรรศการ : การเก็บรักษา การอนุรักษ์ การใช้
ประโยชน์ การเก็บรักษาเมล็ดพืชและพรรณไม้น้ำ

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษาแต่ละสาขาวิชาได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ตามศาสตร์แต่ละด้าน นอกจากนี้ยังได้ฝึกทักษะการเป็นผู้นำ การพูดในที่ชุมชน การสื่อสาร การสร้างอาชีพ ซึ่งช่วยเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยจำนวนนักศึกษาแต่ละหลักสูตรสาขาวิชาที่เข้าร่วมโครงการนี้มีดังนี้

1) สาขาวิชาเกษตรศาสตร์	25	คน
2) สาขาวิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร	18	คน
3) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	19	คน
4) สาขาวิชาสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	31	คน
5) สาขาวิชาวิศวกรรมเกษตรและอาหาร	14	คน
รวม	107	คน

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

โครงการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามเพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรตามแนวโครงการ อพ.สธ. บูรณาการกับกระบวนการเรียนการสอนในทุกหลักสูตรสาขาวิชาของคณะเทคโนโลยีการเกษตรและอาหาร คือ หลักสูตรสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ หลักสูตรสาขาวิชาพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร หลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร หลักสูตรสาขาวิชาสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และ หลักสูตรสาขาวิชาวิศวกรรมเกษตรและอาหาร ด้วยการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้แก่นักศึกษาผ่านการบริการวิชาการด้วยการเรียนรู้องค์ความรู้และสร้างนวัตกรรมแต่ละศาสตร์ ตลอดจนการเป็นวิทยากรบรรยายและนำเที่ยวการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามฯ

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน (ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ: - ร้อยละของจำนวนนักเรียนและประชาชนกลุ่มเป้าหมาย - ร้อยละของจำนวนนักศึกษา กลุ่มเป้าหมาย - คทก.19 จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริม/พัฒนานักศึกษาในศตวรรษที่ 21	ร้อยละ 80 (120 คน) ร้อยละ 80 (40 คน) 1 โครงการ	ร้อยละ 100.67 (151 คน) ร้อยละ 214.00 (107 คน) 1 โครงการ
เชิงคุณภาพ : - ความพึงพอใจของผู้ร่วมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงเกษตรพิบูลสงครามฯ	ร้อยละ 80	ร้อยละ 86.49
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	1 ต.ค. 62 – 30 มิ.ย. 63	1 ต.ค. 62 – 30 มิ.ย. 63
งบประมาณที่ใช้	400,000 บาท	400,000 บาท

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านงานวิจัย

สร้างนวัตกรรมดังนี้

- 1) เจลล้างมือชนิดไม่ต้องล้างออกผสมสารสกัดจากเปลือกกล้วย
- 2) สบู่ล้างมือที่มีส่วนผสมของสารสกัดจากเปลือกกล้วย
- 3) โคนวอฟเฟิลไอศกรีมจากแป้งกล้วย
- 4) Topping เม็ดπίทจากน้ำหวานเพื่อตกแต่งไอศกรีม
- 5) อาหารไก่จากเปลือกกล้วย
- 6) อาหารปลาจากเปลือกกล้วย
- 7) เครื่องสับย่อยต้นกล้วย
- 8) เครื่องอบกล้วย

9) เครื่องสไลด์กล้วย

- ด้านการเรียนการสอน

พัฒนานักศึกษาให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกระบวนการปฏิบัติจริงทั้งในสถานการณ์สร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรม การร่วมเป็นวิทยากร การนำเที่ยวการท่องเที่ยวเชิงเกษตรพืบลสงครามฯ

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

เพิ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวและฐานความรู้

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

- 1) นักเรียนนำต้นกล้วยไปปลูกที่บ้าน/ ชุมชน
- 2) นักเรียนนำอาหารไก่และอาหารปลาไปทดลองใช้ในบ้าน/ ชุมชน
- 3) นักเรียนได้ทดลองใช้เจลล้างมือชนิดไม่ต้องล้างออกและสบู่ล้างมือผสมสารสกัดจากเปลือกกล้วย
- 4) นักเรียนได้ทราบวิธีการผลิตโคนวาฟเฟิลไอศกรีมจากแป้งกล้วย
- 5) นักเรียนได้แนวทางการปรับปรุงกระบวนการผลิตกล้วยฉาบให้มีความบางเท่ากันและสไลด์กล้วยได้อย่างรวดเร็วด้วยเครื่องสไลด์กล้วย

**โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้นแบบ
ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก**

หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี แหยมคง

ชื่อโครงการ : โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้นแบบตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

E-mail วิจัย : suphayaku@hotmail.com

ที่มาและเหตุผล

อำเภอวังทอง โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลดินทองที่มีทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ซึ่งประชาชนในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเป็นพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนเป็นอันดับที่ 1 ของจังหวัดพิษณุโลกที่ต้องแก้ปัญหาความยากจน โดยเฉพาะต้องการให้เกษตรกรมีรายได้เสริมภายในครัวเรือนนอกเหนือจากรายได้หลัก หรือสร้างอาชีพใหม่ให้กับเกษตรกรเพื่อให้ความเพียงพอต่อการภายในครัวเรือนและพันธกิจความยากจน อย่างไรก็ตามสภาพต้นทุนในพื้นที่ดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่มีการเลี้ยงสัตว์และปลูกพืชเป็นอาชีพเสริม และควรทำให้เป็นพื้นที่ที่ควรเข้าไปสนับสนุน และพัฒนาให้เป็นอาชีพของชุมชน โดยมีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้นแบบตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากในพื้นที่ที่มีการเลี้ยงสัตว์และทำการเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลักเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัจจุบันนี้การน้อมนำแนวเศรษฐกิจพอเพียงของพ่อหลวงแห่งปวงชนชาวไทยนั้น ถือว่าเป็นการยึดหลักในการดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี ไม่ต้องเดือดร้อน และที่สำคัญในยุคนี้ เกษตรกรต้องรู้จักการเลี้ยงสัตว์หลากหลายชนิด เพื่อการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นไปตามพระราชปณิธานเดินตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รวมทั้งเป็นการสนองพระราชหฤทัยห่วงใยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ รัชกาลที่ 10 ที่พระราชทานพระราชดำริสให้เดินตามรอยพระยุคลบาทที่พระราชทานพระราชดำริในการดำเนินชีวิตไว้

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริมและพัฒนาอาชีพศูนย์การเรียนรู้ชุมชนต้นแบบตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

วิธีการดำเนินโครงการ

ทำการฝึกอบรมให้กับเกษตรกรในหมู่บ้านดินทองพัฒนา หมู่ที่ 11 โดยใช้การบรรยายควบคู่กับการทดลองปฏิบัติจริงทางการเกษตร ได้แก่ การเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบ การเลี้ยงไส้เดือน และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้ฝึกอบรม เพื่อให้ผู้อบรมเข้าใจในการเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบ การเลี้ยงไส้เดือน และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งเกษตรกร ชุมชน หรือองค์กรนั้นสามารถที่นำไปประยุกต์ใช้ มีจุดเรียนรู้ และเป็นต้นแบบให้กับพื้นที่ใกล้เคียงหรืออื่นๆ ได้ต่อไปในอนาคต

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

ทำให้ได้ใช้ศักยภาพในการดำเนินโครงการดังกล่าวนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เป็นการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ที่เกิดจากงานในครั้งนี้ด้วยเช่นกัน

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

ผลที่ได้รับมีผลต่อเกษตรกร ชุมชน หรือองค์กร โดยสามารถที่จะนำหลักการและขั้นตอนในการเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบ การเลี้ยงไส้เดือน และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือน และเมื่อเกษตรกร มีความรู้และความเข้าใจ สามารถที่จะนำไปต่อยอดในครัวเรือนได้ ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ/พาณิชย์ สามารถนำความรู้ทางทฤษฎีและการปฏิบัติที่ได้จากการอบรมไปพัฒนาอาชีพในท้องถิ่น ให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เป็นการช่วยสร้างเศรษฐกิจในเขตพื้นที่หรือชุมชนดังกล่าว และประเทศได้ต่อไปในอนาคต นอกจากนี้ด้านสังคมและชุมชน ช่วยสร้างความเข้มแข็งในอาชีพของชุมชน นอกจากนี้ทำให้ชุมชนหรือเกษตรกรได้รับประโยชน์ มีความสุขต่อการดำรงชีวิตจากผลประโยชน์ที่ได้รับซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในท้องถิ่น และประเทศชาติต่อไป

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษาสาขาวิชาสัตวศาสตร์และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอาหารมีความรู้ ประสบการณ์ และทราบถึงวิธีการในการเลี้ยงจากการปฏิบัติจริง และสามารถที่จะทำได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยสามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการผลิตภัณฑ์ หลักการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเลี้ยงปลาผสมผสาน และการผลิตสัตว์ปีกได้

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

สามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาหลักการผลิตภัณฑ์ หลักการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเลี้ยงปลาผสมผสาน และการผลิตสัตว์ปีกได้

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน (ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ:		
1. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ	100 ราย	100 ราย
2. จำนวนรายวิชาในหลักสูตรที่มีการบูรณาการฯ	5 รายวิชา	5 รายวิชา
3. จำนวนนักศึกษาที่เข้าร่วมในโครงการ	10 คน	10 คน
4. มีแหล่งเรียนรู้/องค์ความรู้	5 องค์ความรู้	5 องค์ความรู้
5. จำนวนแผนระยะพัฒนาชุมชนระยะ 3-5 ปี	1 แผน	1 แผน
เชิงคุณภาพ :		
1. ชุมชนต้นแบบที่ผ่านการประเมินความเข้มแข็งชุมชน 9 มิติ	1 ชุมชน	1 ชุมชน
2. ความพึงพอใจผู้รับบริการ	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563	ตุลาคม 2562-มิถุนายน 2563
งบประมาณที่ใช้	500,000 บาท	500,000 บาท

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน นำมาบูรณาการกับนักศึกษาสัตวศาสตร์ ในรายวิชาหลักการผลิตสัตว์ หลักการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเลี้ยงปลาผสมผสาน และการผลิตสัตว์ปีกมาร่วมรับการฝึกอบรมในโครงการบริการวิชาการฯ ทำให้นักศึกษาได้มีความรู้ ประสบการณ์ และได้ปฏิบัติจริงในการเลี้ยงไก่ไข่

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

เกษตรกรต้องการมีความรู้ในเรื่อง การลดต้นทุนการเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบ การเลี้ยงไส้เดือน และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และบัญชีครัวเรือน เป็นต้น

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

เกษตรกรสามารถนำหลักการและขั้นตอนในการเลี้ยงไก่ไข่ การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบ การเลี้ยงไส้เดือน และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรไปประยุกต์ใช้ในครัวเรือนของตนเอง และยังช่วยสร้างจิตสำนึกและความตระหนัก ในการอนุรักษ์และหวงแหน ทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นการสร้างความเข้มแข็งในอาชีพของชุมชนนอกจากนี้ทำให้ชุมชนหรือเกษตรกรได้รับประโยชน์ มีความสุขต่อการดำรงชีวิตจากผลประโยชน์ที่ได้รับ ซึ่งเป็นประโยชน์กับชุมชนในท้องถิ่น และประเทศชาติ

นิทรรศการ “ทรัพยากรไทย:ชาวบ้านไทยใช้ประโยชน์” (อพ.สธ.-มรพส)

หัวหน้าโครงการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประภาศิริ ใจผ่อง

ชื่อโครงการ : โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี

E-mail นักวิจัย : jrapasiri@hotmail.com

ที่มาและเหตุผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามได้ร่วมสนองพระราชดำริภายใต้โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อพ.สธ. และได้รับพระราชทานพระราชานุญาต เมื่อปี พ.ศ. 2555 จนถึงปัจจุบัน ในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. มรภ.พิบูลสงครามได้ดำเนินงานตามกรอบการดำเนินงานตามแผนแม่บทระยะห้าปีทั้งหมดทั้ง 3 กรอบการเรียนรู้ นอกจากนี้ยังได้ดำเนินงานทางด้านฐานทรัพยากร ประกอบด้วยฐานทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ และวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นการนำองค์ความรู้ไปพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าและสามารถทำเป็นอาชีพได้ อย่างไรก็ตาม อพ.สธ. มรภ.พิบูลสงครามยังได้ดำเนินการส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และโรงเรียนในเขตพื้นที่เข้าร่วมสนองพระราชดำริฯ ในปีงบประมาณ 2563 ทางโครงการ อพ.สธ. มรภ.พิบูลสงคราม ได้เข้าร่วมในงานประชุมวิชาการและนิทรรศการทรัพยากรไทย ชาวบ้านไทยได้ใช้ประโยชน์ ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งเป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานในด้านวิชาการและแสดงผลิตภัณฑ์ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของหน่วยงานที่ร่วมสนอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.)
2. เพื่อจัดแสดงผลการดำเนินงานภายใต้โครงการ อพ.สธ.มรภ.พิบูลสงคราม

วิธีการดำเนินโครงการ

โครงการ อพ.สธ. มรภ.พิบูลสงคราม ได้เข้าร่วมในงานประชุมวิชาการและนิทรรศการ ทรัพยากรไทย ชาวบ้านไทยได้ใช้ประโยชน์ ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2562 ถึง วันที่ 4 ธันวาคม 2562 เป็นการนำเสนอผลการดำเนินงานในด้านวิชาการและแสดงผลิตภัณฑ์ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการบริการวิชาการ และงานวิจัยของสมาชิก อพ.สธ.มรภ.พิบูลสงคราม

ผลของการดำเนินโครงการ

1. ผลที่เกิดกับผู้ดำเนินงานโครงการ

การดำเนินโครงการดังกล่าวประสบผลสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี และจากการร่วมจัดนิทรรศการในครั้งนี้ มีโอกาสได้ศึกษาดูงานด้านต่างๆภายใต้โครงการ อพ.สธ. และนำมาพัฒนาในการดำเนินงานโครงการ อพ.สธ. ในหน่วยงาน

2. ผลที่เกิดกับชุมชน

โรงเรียน เกษตรกร ชุมชน หรือองค์กร ที่ร่วมสนองโครงการ และเข้ามาศึกษาดูงานในการจัดนิทรรศการครั้งนี้ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานภายใต้โครงการ อพ.สธ.ของแต่ละหน่วยงาน

ตามบริบทที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแผนแม่บท ซึ่งสามารถนำไปพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ ตลอดจนการพัฒนาเป็นเชิงพาณิชย์ให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น

3. ผลที่เกิดกับนักศึกษา

นักศึกษาได้รู้จักในการวางแผนการทำงาน ออกแบบการจัดนิทรรศการ และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุด นอกจากนี้ นักศึกษาสามารถนำเสนองานวิชาการภายใต้โครงการ อพ.สธ. ของหน่วยงานอีกด้วย

การบูรณาการงานบริการวิชาการกับกระบวนการเรียนการสอน

สามารถเชื่อมโยงกับการเรียนการสอนในรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รายวิชาปัญหาพิเศษ รายวิชาการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์

ความสำเร็จของโครงการ

ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของโครงการ :		
ตัวชี้วัด	แผน (ค่าเป้าหมาย)	ผล
เชิงปริมาณ: 1. บุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย (ประชาชนทั่วไป/นักเรียน) จำนวน 300 คน	บุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย (ประชาชนทั่วไป/นักเรียน) เข้าร่วม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75	บุคลากรภายนอกมหาวิทยาลัย (ประชาชนทั่วไป/นักเรียน) เข้าร่วมคิดเป็นร้อยละ 80
เชิงคุณภาพ : 1 ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ	ร้อยละ 80	ร้อยละ 80
ระยะเวลาที่ดำเนินการ :	29 พฤศจิกายน - 4 ธันวาคม 2562	29 พฤศจิกายน - 4 ธันวาคม 2562
งบประมาณที่ใช้	150,000	150,000

การนำผลการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์/ประโยชน์ที่ได้รับ

1. การนำไปใช้ประโยชน์โดยผู้ดำเนินโครงการ

- ด้านการเรียนการสอน

ด้านการเรียนการสอน บูรณาการกับการเรียนการสอนรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รายวิชาปัญหาพิเศษ รายวิชาการแปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ทำให้นักศึกษาได้มีความรู้ ประสบการณ์ และได้ปฏิบัติจริงใน

- ด้านการบริการวิชาการในครั้งต่อไป

พัฒนารูปแบบการจัดนิทรรศการ ให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

2. การนำไปใช้ประโยชน์โดยชุมชน

เป็นสร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างมีคุณค่า

ภาพกิจกรรม

บุคลากรร่วมดำเนินการจัดนิทรรศการ นิทรรศการ ทรัพยากรไทย ชาวบ้านไทยได้ใช้ประโยชน์ ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน

